

ЗАХАР БЕРКУТ.

Образ громадського життя Карпатської Русі в XIII. віці.

Було се 1241 року. Весна стояла в Тухольських горах.

Одної прегарної днини лунали лісові пригірки Зелемєня голосами стрілецьких рогів і криками численних стрільців.

Се новий тухольський боярин, Тугар Вовк, справляв великі лови на грубу звірину. Він святкував почин свого нового життя, — бо недавно князь Данило дарував йому в Тухольщині величезні полонини і ціле одно пригірє Зелемєня, недавно він появився в тих горах і побудував собі гарну хату, і отсе першу учту справляє, знайомить ся з доколячними боярами. По учті рушили на лови в тухольські ліси.

Лови на грубого звіря, то не забавка, то боротьба тяжка, нерас кровава, нерас на життя і смерть. Тури, медведі, дики, се небезпечні противники; стрілами з луків рідко кому удасть ся повалити такого звіря; навіть рогатинцю, яку кидаєш на противника при відповіднім приближенню, не легко дати йому раду. Тож остаточно і рішучо зброєю було важке кспис, яким треба було влучити противника в близька, власноручно, з цілою силою, від разу. Схиблений удар — і життя борця грозила велика небезпека, коли йому не вдалось в останній хвилині сховатись у безпечну криївку і добути меч або тяжкого топора для своєї оборони.

Не диво отже, що Тугар зі своїми гістьми вибирав ся на лови, мов на війну, з запасом стріл і рогатин, зі слугами й запасами живности, навіть з досвідним знахарем, що вмів заговляти рани. Не диво також, що Тугар і його гості були в повній рицарській зброї окрім панцирів, бо ті спинали би їх у ході по ломах та гущавинах. Те тільки диво, що й Тугарова донька, Мирослава, не покидаючи батька, поєднала також вирушити разом з гістьми на лови. Тухольські громадяне, видаючи її, як їхала на лови посеред гостий, гордо, сміло, мов стрімка тополя серед коренастих дубів, з уподобом поводили за нею, поговорюючи:

— От дівчина! Тій не жаль би бути мужем. І певно ліпший з неї би був муж, ніж її батько!

А се певно була не мала похвала, бо Тугар Вовк, був мужичина як дуб. Плечистий, підсадуватий, з грубими обрисами лица і грубим, похмелним волосем, він і сам подавав на одного з тих мужів, яких тухольських медведів, яких їхав вояк, аж бо й донька його Мирослава була дівчиною, що шукає. Не кажемо вже про її уроду, але й про її добре серце — в тім вигляді багато і ровесниць могло стати з нею на рівні, хоч і не багато могло переважити її. Але в чім не мала вона пари між своїми ровесницями, так се в природній свободі свого поведіння, в незвичайній силі мускулів, у сміливості й рішучості, властивій тільки мужчинам, що вирости в ненастанній боротьбі з супротивними обставинами.

Зараз з першого разу видно було, що Мирослава виросла на свободі, що виховане її було мужеське і що в тім прегарно розвиненім дівочім тілі живе сильний, великими здібностями обдарований дух.

Вона була в батька одначка, а до того ще зараз при народженню втратила матір. Нанька її, стара мужичка, від мелку заправляла її до всякої ручної роботи, а коли підросла, то батько, щоб розважити свою самоту, брав її всюди з собою, і щоб задовольнити її палку натуру, привчив її владати рицарською зброєю, зносити всякі невгоди і сміло стояти в небезпеках. І чим більші труднощі їй приходилось поборювати, тим охотніше бралась вона за діло, тим краще проявляла ся сила її тіла й її рішучого, прямого характеру. Але попри все те Мирослава ніколи не переставала бути женщиною: ніжною, доброю, з живим чутем і скромним, стидливим лицем, а все те лучилось в ній у таку дивну, чаруючу гармонію, що хто раз бачив її, чув її мову, — той до віку не міг забути її лица, її ходу, її голосу, — тому вони пригадували ся живо і виразно в найкрасніших хвилях його життя, так як весна навіть старому старцеві пригадує його молоді любові.

Вже третій день тривали лови. Багато оленів-рогачів і чорногривих турів лягло головами від стріл і рогатин боярських. Над шумним гірським потоком, на зеленій поляні стояли шатри ловців, курили ся раз-у-раз величезні огнища, де висіли на гаках кітли, обертали ся рожни, де варилось і пеклось м'ясо вбитої дичини для гостий. Нинішній, останній день ловів мав бути посвячений самому головному, та разом і найбільше небезпечному ділу — ловам на медведів.

На стрімкім пригірку відділенім від інших стративними дебрами, порослім густо величезними буками та смереками, покритим ломами й обвалищами дерев, було від давна головне логовище медведів. Тут, як

твердив тухольський провідник, молодий гірняк Максим Беркут, гнівдала ся медведача матка. Відси дики звірі ровносили пострех на цілу околицю і на всі полонини. І хоч нерас удавалось смілим вівчарам забити одного або другого стрілами та топорами, або забавити під сіп, де йому ломала крижі важка колода, спадуючи вниз, — то все таки число їх було нядто велике, щоб із того була значна полекша для сколиці. То й не диво, що коли новоприбулий боярин Тугар Вовк оповістив Тухольцям, що хотів би зробити великі лови на медведів і просить дати йому провідника, вони не тільки дали йому на провідника першого удалця на всю тухольську верховину, Максима Беркута, сина тухольського бесідника, Захара, але крім того вирядили з власної волі цілий відділ пасемців з луками й ратищами для помочи вібраним боярам. Ціла та громада мала обступити медведаче логовище і очистити його доразу від поганого звіря.

Від самого досвіта в ловецькім таборі великий рух і тривожне дожджане. Боярські слуги від півночі звивали ся, приготівляючи для гостий їду на цілий день, наповнюючи шипучим медом і зблочником подорожні бокляги. Тухольські пасемці й собі готовились острати ножі та тесаки, обуваючи міцні жуброві постолі і складаючи в невеличкі дорожні бисаги печене м'ясо, паляниці, сир і все, що могло понадобити ся в цілоденній трудній переправі. Максим Беркут, який аж нині, супроти найважливішого і найтяжшого діла почув себе вповні самим собою, вповні начальником сеї невеличкої армії, зараджував з правдиво начальницькою уважливістю й повагою все, що належало до діла, нічого не забуваючи, ні з чим не кваплячись, але й ні з чим не опізнюючись. Все у нього виходило в свій час і на своїм місці, без сумішки й сутолоки; всюди він був, де його потрібно, всюди вмів зробити лад і порядок. Чи то між своїми товаришами тухольцями, чи між боярами, чи між їх слугами, Максим Беркут усюди був однаковий, опокійний, свободний в руках і словах, мов рівний серед рівних. Товариші поводитись з ним так само, як він з ними, свободно, не силуювано, сміялись і жартували з ним, а проте виконували його розкази точно, швидко і так весело та радо, немов і самі без розказу були би в тій хвилі зробили то само. Боярська служба, хоч далеко не така рівної вдачі, далеко не так свободна в поведінню, далеко похінпніша з одних гордо висмівати ся, а перед другими нивенько хилити ся, всеж таки поважала Максима Беркута за його звичайність і розсудливість, і хоч не без дотинків та жартів, таки робила те, що він казав. А й самі бояри, по більшій часті люди горді, военні, що не радо бачили „смерда“ в своїм товаристві, тай то ще смерда, що вважав їх чимось немов собі рівним, — і вони тепер не показували надто виразно своєї неохоти, і виконували розпорядження молодого провідника, маючи на кождім кроці нагоду переконати ся, що ті розпорядження були зовсім розумні, такі як треба.

Ще сонечко не зараз мало сходити, а вже ловецьке товариство вирушило з табору. Глибока тиша стояла над горами; нічні сумерки дрімали під темно-зеленими коронами смерек; на густім, чепігатім листю папороти висіли краплі роси; повзучі зелені поясники вили ся по під ноги, плутали ся поміж корінєм величезних вивертів, сплітали ся в непрохідні клубки з корчма гнучкої, колючої ожини та з сіплетами дикого, пнучого хмелю. З пропадистих, чорних мов горла безодні дебрів піднімала ся сивими туманами пара — знак, що на дні тих дебрів пліли невеличкі лісові потоки. Повітря в лісі напоєне було тою паркою й запахом живиці; воно захоплювало дух, немов би то ширших грудий треба було, щоб дихати ним свободно.

Мовчки пробирала ся ловецька дружина непрохідними нетрами, дебрами й ломами без стежки, без ніяких провідних знаків у тьмавій гущавині. Попереду йшов Максим Беркут, а за ним Тугар Вовк і інші бояри. Обік Тугара йшла його донька Мирослава. Позаду йшли тухольські пасемці. Всі йшли озирюючись і надслухували пильно.

Ліс починав оживати денним життям. Пестропера сойка хрипіла в верхках смерек, зелена жовна причепивши ся до пня, тут же над головами прохожих, довбала своїм велізним дзьобом кору; в далеких зворах чути було рик турів і вите вовків. Медведі в ту пору, найши ся, дрімали під ломами на моховій постелі. Стадо диких рохало десь у дебрі, холодачи ся в студений намулі.

Може годину йшло товариство тою трудною, нетоптанкою дорогою. Всі дихали важко, ледво можуть наловити грудьми повітря, всі отирали краплистий піт із лиць. Максим частенько озирав ся позад себе. Він вразу противний був тому, щоб і женщина йшла разом з мужами в той небезпечний похід, але Мирослава уперла ся. Вона ж перший раз була на таких великих ловах, і мала би для Бог-зна яких

трудностей занести найкрасшу їх частину! Німа Максимові докази про труднощі дороги, про небезпеки на становищі, про силу й лютість звіря не могли переконати її. „Тим ліпше!“ — говорила вона з таким смілим поглядом, з таким солодким усміхом, що Максим, мов очарований, не міг нічого більше сказати. І батько, що вразу так ж радив Мирославі лишити ся в таборі, вкінці мусів уступити її просьбам. З подивом глядів тепер Максим, як ота незвичайна женщина поровень з найсильнішими мужами поборювала всякі труднощі утяжливой дороги, як легко перескакувала гнілі ломи і величезні трами, яким певним кроком ішла понад урвища, горі стрімкими дебрами, просковзувала поміж вивертів, і при тім так безпечно, так невтомимо, що Максимови здавало ся, що вона хіба на яких чудових крилах уносить ся. Він глядів на се й не міг наглядіти ся

— Дивна дівчина! — думалось йому раз по разу, — такої я ще й не видав ніколи!

Ось уже прийшли на місце. Медведаче логовище, то був високий, тільки від південного боку з трудом доступний горб, покритий грубими буками й смереками, завалений вивертми й ломами. Від півночі, заходу і сходу вхід і вихід замикали високі скалисті стіни, немов величезною сокирою вирубані з тіла велетня Зелемєня і відсунені від нього на кільканадцять сажнів; сподом попід ті стіни вузкою щільною шумів і мінив ся студений гірський потік. Таке положення улекшувало нашим ловцям роботу; вони потребували тільки обсадити не надто широкий плай від південного боку і тим плаєм поступати чим раз далі до гори, а звір, не маючи иншого виходу, мусів конечно попасти ся в їх руки і на їх ратища.

Опинивши ся на тім важнім, хоч дуже небезпечнім плаю, Максим Беркут велів товариству на хвилину розложити ся і спочити, аби набрати сил до трудного діла. Сонце сходило, але гиле смерек і сусідні горби з-сложували його вид. По короткім віддиху Максим почав розставляти ловців у два ряди так, аби вповні обсадити плай. Доки плай ще вузкий, кождому ловцеві прийдесть ся стояти о п'ять кроків від другого; але далше в гору, де плай розширяє ся в цілу спокхасту площину, там прийде ся ловцям ширше розступити ся. Одно тільки клопотало його, що зробити з Мирославою, яка конче хотіла й собі стояти на окремім становищі, а не при боці свого батька.

А щож то я гірша від отсех твоїх пасемців, — говорила вона рум'яніючись мов рожа до Максима. —

Іх ти ставиш на становищі, а мене не хочеш. Ні, сього не буде! І для мого батька се був би стид, колиб нас, двоє стояло на однім становищі! Правда, батеньку?

Тугар Вовк не міг їй супротивити ся. Максим почав говорити їй про безпеку, про силу й лютість розжертого звіря, але вона зацїткала його.

— А щож то в мене нема сили? А щож то я не владаю луком, ратищем і топором! Ану! нехай котрий будь із твоїх пасемців спробує зо мною порівняти ся, — побачимо, хто дужший!

Максим вкінці замовк і мусів учинити її волю. Тай чи міг спротивити ся тій дивній, чарівній дівчині? Він хотів хоч становище визначити їй найменше небезпечне, але на лихо сього не можна було зробити, бо тут усі становища були однаково небезпечні. Розстановивши ціле товариство, Максим дав ось розпорядок:

— Тепер помолім ся, кому хто знає, а потім разом заграймо в роги. Се буде перший знак і сподожить звіря. Потім підемо гору плаєм і станемо аж там, де він розширює ся. Там мої товариші лишать ся пильнувати виходу, щоб ані один звір не уйшов, а ви бояри підете далше, до самого матчиного логовища!

В добру хвилину потім залунали ліси й полонини хриплим ревом жубрових рогів. Немов величезна хвиля покотив ся голос по лісах і зворах, розбиваючи ся, глухнучи, то знов подвоюючись. Пробуркали ся ліси. Заскиглила каня над верховієм смереки, аляканий беркут широко розмахуючи крилами, підняв ся на воздух; захрустів звір поміж ломами, шукаючи безпечної краївки. Нараз рик рогів утих і ловці пустили ся в дорогу гору плаєм. Усіх серця били ся живіше ожданем невісних небезпек, бою і побіди. Обережно пробірались вони рядами; передом ряд боярський, за ним парубоцький ряд; Максим ішов попереду, пильно надслухуючи та слідячи звірину. Цар лемів, медвідь, ще не показував ся.

Дійшли вже до самого найвузшого горла, по яким плай розширював ся в велику, спокхасту площину. Ловці знов тут зупинили ся на розказ Максима і знов заграмили ще в більшою силою жуброві роги, розносячи тривогу в сумрачні медведачі гаври. Раптом затріщав лім недалеко, за величезною купою грубих, перегнаних вивертів.

— Бачність! — скрикнув Максим, — звір наближає ся!

(Далше буде).

Справозданє із Х-ої головної Конвенції „Р. Н. Союза“.

(Дальше.)

V.

Запомог за час 2 лїт виплачено:

Запомога для:

Михайла Войтила, Травгер, Па.	100 00
Андреа Сивак, Лейтроб, Па.	50 00
Івана Петрик, Джессон, Па.	100 00
Фелікса Малуга, Нью Йорк, Н. Й.	100 00
Андреа Мельманік, Ілїнор, Па.	100 00
Михайла Клованич, Плезант Велі, Па.	100 00
Михайла Мадзюх, Шамокін, Па.	100 00
Григорія Цевлий, Форд Саті, Па.	50 00
Йосифа Юрсага, Гренвіл, Н. Й.	200 00
Февронія Болещак, Ст. Люїс, Мо.	100 00
Василя Даньчак, Алден, Па.	200 00
Андреа Звіржинського, Алден, Па.	200 00
Андреа Сивик, Лейтроб, Па. 2 раз	100 00
Івана Фепко, Донмор, Па.	200 00
Аладара Кіздені, Травгер, Па.	200 00
Михайла Лазорик, Нью Александер, Па.	200 00
Андреа Ковач, Елїнор, Па.	200 00
Григорія Ворсук, Олифант, Па.	100 00
Анни Цеплий, Форд Ситі, Па.	200 00
Махайла Адзіма, Мт. Кармель, Па.	100 00
Павла Дідак, Олд Фордж, Па.	100 00
Антоня Щерби, Олифант, Па.	200 00
Івана Пірник, Прайсбург, Па.	200 00
Івана Войтановського, Нортгемптон, Па.	200 00
Юрія Прочо, Донло, Па.	100 00
Онуфрія Тома, Пілмавт, Па.	100 00
Василя Галайда, Алєгені, Па.	50 00
Войтіха Сьвіржко, Белтїмор, Мд.	100 00
Тригорія Мрикало, Скрентон, Па.	200 00
Марії Пиш, Ремі, Па.	150 00
Антоня Гарматїй, Ст. Люїс, Мо.	200 00
Йосифа Цїх, Нью Йорк, Н. Й.	100 00
Гіларія Гаюла, Сїмпсон, Па.	200 00
Николая Гальчак, Мейфілд, Па.	200 00
Февронія Болещак, Ст. Люїс, Мо.	100 00
Демка Гербут, Ленсфорд, Па.	100 00
Дмитра Наконечний, Йорквіл, О.	200 00
Івана Вухняк, Смок, Рон, Па.	200 00
Стефана Зїга, Шамокін, Па.	100 00
Петра Пlesh, Лейнсенріг, Па.	200 00
Никити Майчак, Шамокін, Па.	200 00
Василя Зубаль, Гренвіл, Па.	100 00
Василя Прокіпчак, Олифант, Па.	200 00
Юрія Руяк, Вест Сенєка, Н. Й.	200 00
Миколи Прицік, Олифант, Па.	1 000 00
Павла Машляк, Олділ, Па.	200 00
Николи Карпінського, Оксфорд Тур., Н. Дж.	200 00
Антоня Орловського, Смок Рон., Па.	200 00
Михайла Тотин, Тавер Ситі, Па.	200 00
Василя Рабей, Ленсфорд, Па.	100 00
Андреа Струсь, Боффело, Н. Й.	100 00
Миколи Тирпак, Травгер, Па.	100 00
Юрія Чучай, Плезант Велі, Па.	100 00
Юрія Кудлик, Донмор, Па.	1 000 00
Івана Динько, Пітсбург, Па.	100 00
Юрія Зазвірського, Спанглер, Па.	200 00
За час 2 лїт виплачено запомог на суму	9 900 00

VI.

Справозданє насове діточого Фонду Р. Н. С.

В Серпню — 1906 р. прийшло	174 23
Вересню	198 28
Жовтню	176 73
Падолисті	234 70
Грудню	237 50
Січню — 1907 р.	239 08
Лютім	248 22
Марцю	270 59
Цьвітню	230 93
Маю	287 22
Червню	265 84
Липню	264 74
Серпню	260 42
Вересню	265 33
Жовтню	271 35
Падолисті	308 76
Грудню	266 70
Січню — 1908 р.	238 59
Лютім	183 20
Марцю	222 39
Цьвітню	196 79
Прихід за час 2 лїт за діти був	5 041 59

Посм. запомог за час 2 лїт за діти виплачено:

Посмертне по:	
Вероні Митришин, Нортгемптон, Па.	146 00
Івані Штофара, Нортгемптон, Па.	21 00
Романі Гетман, Нью Йорк, Н. Й.	26 00

Андрею Бареш, Пілмавт, Па.	146 00
Василю Йоди, Травгер, Па.	15 00
Марі Деревінський, Пітсбург, Па.	15 00
Михайлі Герман, Ст. Клер, Па.	46 00
Марії Ястроб, Карнегі, Па.	15 00
Стефані Будигази, Нортгемптон, Па.	15 00
Парасці Пастирчак, Пітсбург, Па.	46 00
Михайлі Бараняк, Сїмпсон, Па.	300 00
Анні Гоньчарик, Пітсбург, Па.	50 00
Франку Бонашеззт, Скотлейл, Па.	63 00
Івані Малар, Пітсбург, Па.	15 00
Марії Лайчак, П. ссеїк, Н. Дж.	31 00
Теодосії Віслоцкій, Сїмор, Конн.	22 00
Михайлі Горошак, Ансонїя, Конн.	38 00
Івані Сиротяк, Сїмор, Конн.	32 00
Петрі Хомяк, Монесен, Па.	63 00
Івані Гаврак, Прайсбург, Па.	32 00
Михайлі Валанда, Сейр, Па.	15 00
Стефані Адамчак, Рон, Па.	300 00
Івані Рифун, Мкаду, Па.	18 00
Івані Базарник, Оборн, Н. Й.	25 00
Андрею Дзьонко, Трентон, Н. Дж.	15 00
Анні Копча, Ст. Люїс, Мо.	25 00
Михайлі Павлюк, Алєнтавн, Па.	15 00
Анні Коваль, Нортгемптон, Па.	15 00
Філіпі Сливик, Лейнсенріг, Па.	15 00
Йосифі Капцьо, Перт Амбой, Н. Дж.	18 00
Марії Морозко, Перт Амбой, Н. Дж.	15 00
Михайлі Дутканич, Ансонїя, Конн.	15 00
Анні Лазор, Пілмавт, Па.	26 00
Анні Лєпак, Пітсбург, Па.	149 00
Стефані Риджик, Карнегі, Па.	15 00
Михайлі Куленіч, Ельмайре, Н. Й.	15 00
Лешку Шкирпан, Олифант, Па.	27 00
Стефані Слїжук, Нью Йорк, Н. Й.	43 00
За час 2 лїт виплачено дит. зап. на суму	1 903 00

З і с т а в л е н є.

Прихід за діти за 2 літа був	5 041 59
Розхід „ „ „ „ „ „	1 903 00
Остає в касі	3 138 59
З тих грошей перенесено до резерв. фонду	1 769 26
А решта, се є	1 369 33
остає в розпорядимім фонді.	

Що то за потвір Русини-Українці.

Кожний чоловік повинен знати свій нарід. Ми, Русини, повинні знати хто ми є, чий ми діти, повинні знати, де живуть наші брати і сестри, повинні знати історію свого народа.

Позаяк тут, в Америці, є люди, котрі в „Америк. Руск. Вістнику“ і в „Правді“ з’огидили і з’огиджують український нарід не щадячи навіть особи Високопреосвященного, щирого і свідомого Русина, користаючи, що нарід переважно темний і легковірний, проте хочу написати кілька стрічок, щоби кождий, що сю статю перечитає, застановився, чи Русин Українець наш брат, чи ні.

Кожний нарід говорить своєю мовою, має свої рідні пісні, свої питомі звичаї. Жадна сила не може розділити народу. Хотай одні Русини мешкають в Росії, другі в Австро-Угорщині, а інші далеко за широким Океаном в Америці, то нарід все остане оден з тою самою бесідою, тими самими піснями і звичаїми. Поїдеш до Черновець на Буковину, поїдеш до Львова в Галичині, до Мункача в Угорщині, до Харкова або Києва в Росії, всюди почувеш руску, рідну бесіду, знайдеш рідних братів.

Границі царств і країв змінюють ся, але нарід все той сам. Була Галичина під польським владінем, а жив в ній нарід руский, 1772 року Галичина прий-

шла після розбору Польщі під скиптр Габсбургів, а нарід в ній руский остав руским. В р. 1775 Туреччина відступила Буковину Австрії, а цїсарєва Марія Тереса утворила з сего краю окреме воевідство; однак жили в Буковині Русини від панованем Турків, живуть під панованем австрійським, а еслиб перейшла Буковина під царя, тоді Русини остануть Русинами хотай під иньшим царем. Народу, як сказано, не розділить жадна сила, ні ріки, ні гори, ні широке море.

Нарід руский живе на Україні в Росії, в Галичині, на Угорщині, на Буковині і в Америці, ба навіть на далеких Сході над рікою Амуром в Азії.

Тарао Шевченко писав: Учїте ся, брати мої Думайте, читайте І чужому научайтесь І свого не цурайтесь. Бо хто матір забуває Того Бог карає, Чужі люди цурають ся В хату не пускають.

Учїть ся Русини і чужого і чужої мови, історії, то добре і нераз дуже потрібне, як пр. тут в Америці люди наші часто дуже бідують, що не знають англійської мови, однак „свого не цурайтесь“, не встидайте ся своєї бесіди, мови рідної, своєї матери, бо хто „матір забуває, того Бог карає“, за ніщо мають такого чужі люди, „чужі люди цурають ся“.

Коротко кажучи, ганьба і встїд не знати рідної мови, своєї історії.

Тепер приступлю до важ-нїйшої річи. Скаже де-хто: Добре, я то все зря-ан-ю, але длячого Русинів звуть Русинами Українцями або лише Українцями? Бєли Вала ласка, то прошу по-слухати чому оно так.

Назву Україна стрічаємо в руських літописях вже з 13 віці, а ся назва ле-рейшла до народних уст, до народних пісень. Вєсь нарід єдиєє про Україну в значіню Руси, своєї віт-чини. Всі руські землі в російським царстві, т. є. губернію Київську, Волин-ську, Харківську, Поділь-ську, Полтавську, Черни-гівську, Херсонську і Ка-теринославську став руский нарід звати Україною, від-краю, що зве ся Україна.

Чи чули Ви, дорогі чита-чі, що у Франції живуть Французи, в Німеччині Нім-ці, в Англії Англіїці, а на Україні Українці? Добре, то слухно єсть що на Україні Русини звуть себе Українцями, однак Русини галицькі, Русини угорські, Русини буковинські і Ру-сини в Америці тої назви не повинні прийняти, каже не один (перший лучший писак). Щоби ту справу виосвітлити, треба знати де-що і політику і обета-вини.

Великороси густо-часто вовуть себе русским наро-дом, хотай того права не мають, бо є Росіяни. Стара, чи там тверда партія в Галичині уживає також слово русский, хотай она є московська. Може чита-льсьте українсько руські газети, то знаєте, що посол Глібовицький говорив по московськи у Відні в пар-ламенті, а газети писали про него що то русский человек, тай в Америці є тут люди і священники, котрі захвалюють царєсла-ве, а звуть себе русскими, хотай повинні себе звати російськими або моско-вськими наймитами, от пр. татуню Обухевич звав себе русским, а завдяки него багато перейшло на царєславну віру.

Щоби отже відрізнити Русинів правдивих від Москалів або московських наймитів, Русини галицькі стали себе звати Русинами-Українцями.

Так бачиш брате, що Українець то таки наш рідний брат, а не жадна потвора.

Нарід що говорить по руськи чи там по україн-ськи, живе на просторих землях від ріки Сяну на заході, на схід сонця понад Дністром, Дніпром аж по ріку Дон, а на полудне по Чорне море.

Русинів є около 30 мі-ліонів, однак на Україні є найбільше около 26 міліо-нів. Нас в Галичині, Угор-щині і в Америці всіх Ру-синів проти українських Русинів мале число, тож мусимо тулити ся до братів, мусимо навіть приймати назву Українці, бо в злуці наша сила, в злуці зможе-м собі добути кращої долі.

Я знаю, що та писанина

Лікарі вірять в него

По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і заграни-цею, визначні лікарі уживають

Д-ра Ріхтера Комбичного Пейн Експелеру

як средство на Руматизм, Го-стєць, Невралгію, Болї грудий і членів.

„Я живив Д-ра Ріхтера Ко-мбичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Совістно могу сказати що сей лік втираєня приносє значну полєкту в мускуларних руматизмі, істоді і асєратізі.“

J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготований під наглядом лікарів згідно з острим лієксиком законом.
У всіх аптеках по 25 і 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

не припадає до смаку „Ам. Руского Вістника“ і „Прав-ди“, однак най кають ся редактори, не потраплять нич зробити, не потраплять змінити назви Українєць або Русин Українєць. Ся назва стала загально при-нята і уживана навіть чу-жими народами.

Русин-Українець.

Від головного організа-тора Р. Н. Союза.

Відозва

до всіх бувших місцевих організаторів Р. Н. Союза в Америці.

Поважані Панове!

Отсим маю честь повідо-мити Вас, що Х. Гол. Кон-венція вибрала мене голо-вним організатором Р. Н. Союза і яко такий перебрав я дня 21 липня с. р. від-бувшого гол. організатора а разом гол. фін. секре-таря, п. С. Ядловського мій уряд і з нинїшнім днем зачинаю мое діловодство.

Щоб справу організатор-ства основно вреганізу-вати, як сего вимагає нова система, то сам оповіщаю, що з нинїшнім днем на-разі за суспендовую всіх бувших місцевих ор-ганізаторів і їх права остають в завішеню і ні один був-ший організатор не має права на підставі старої повновласті організувати членів до Р. Н. Союза, п. б. ки не зголосить ся до мене і не отримає від мене но-вої повновласті. Тому пе-редовсім прошу, щоб всі бувші організатори най-далше до 14 днів звернули старі пов-новласті на руки бу-вшого гол. органі-затора п. С. Ядло-вського.

Відтак звиваю і прошу всіх щирих і охочих до праці, передовсім старих організаторів, як також всіх, хто має охоту працю-вати для розвою Р. Н. Со-юза, щоб зволили як най-скорше зголоситись до мене, що хотять стати місцевими організаторами, а по стри-маню їх зголошення в мож-ливо як найскоршм часі вишлю кождому нову пов-новласть і нові організатор-ські книжки, як також всякі інструкції і інфор-мації.

Вїйнци зазначаю також, що в однім відділі не може бути більше як один ор-ганізатор, але если в одній місцевості єсть більше від-ділів Р. Н. Союза, то само собою розуміє ся, що кож-дий Відділ має право мати свого організатора.

Остаю з поважанем

Андрей Гєла

Головний організатор Р. Н. Союза.

Р. О. Box 76
Jersey City, N. J.

"SWOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.

Anth. Cukrowskyj, editor.

K. Kirczow, manager.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 28, 1906 at the Post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

"Свобода"

часопись для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дакцію листом, або через
експресовий, або поштовою по-
пеу order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру дїста-
нете від почтара або агента на
експресовій офісі, пішліть нам,
бо без того ми не годні грошей
дїстати.

Адрес:

"SWOBODA"

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоб його адрес змі-
нити мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Горнім болото з хати!

Уже пару тижнів напе-
ред, всякі „Правди“ і
„Поступи“ крикливо, яр-
марочним тоном завивали
людий на велике віче, яке
мало відбутися 8 го с. м.
в Філадельфії, Па. Судячи
ніска оголошеної програми,
головною точкою обряд-
віча мали бути справи чи-
сто церковної натури, і то
справи тикаючіся лише
гр. кат. церкви. Отже яким
правом і звідки мали там
забирати голос такі людці,
як Гладик, Луцик, право-
славні попи та череда вся-
ких иньших ренегатів і
відступників, які не нале-
жать ані до нашої церкви,
ані навіть, яко явні зрадни-
ки, не мають права більше
зачисляти ся до нашого
народа. Та і оголошена
програма була лишень осл-
ною для замилення людських
очей — а віче мало цілком
иньшу ціль та про цілком
що иньшого мало ся на нїм
говорити.

Се показало ся зараз на
початку. Коли явило ся
кількох наших священи-
ків, „сторожа“ стояча в дво-
рох не впустила їх до се-
редини — бо там були вже
православні батюшки. Пра-
вославні батюшки — і справа
була? Ага, тепер уже
знаємо кудя стежка в горох
і що має означати віче...
Отже справа така:

Луцик і Гладик мають
балакати і брехати — як
звичайно — на Епископа,

та хитро підготувати ґрунт,
батюшки же наставляють
царокнутославний міх, та
згорнуть туди усіх при-
сїтних, а тоді доперва по-
чнуть трубіти по всьому
сїтігу, що мовля всі
філадельфійські Русини
пристали до царославної
кошари. А що вони —
треба їм се в честь сказати
— видно еще не позбули
ся усього чести, і самі ро-
зуміли, що їх робота є вель-
ма підла і безлична (подіб-
на роботі сеї безроги, що
рине в чужім огороді), се
виявило ся з того, що за-
казали цукати на віче
Українців та гр. кат. свя-
щенників. Колиб вони чули
за собою правду і справе-
дливість, та не були-б ся
поховали за поліцейські
палки, не були-б ся бояли
впускати навіть найбільших
своїх ворогів. Протинно,
вони б їх самі завивали,
щоб перед лицем народа
аргументами їх побити і
показати, що не сї, але
вони мають правду. Але
звичайно, злодій іде красти
лиш потемки, тому то і
аранжери віча, Гладик,
Луцик і православні ба-
тюшки замкнули ся кордо-
ном, щоб тим легше бала-
мутити і туманити народ.

Але вертаймо до самого
віча. Ситуація така: на галі
хруні, на естраді москов-
ські запроданці і хруні, а
дверях поліцейі і хруні, а
на улиці до сотки філя-
дельфійських Русинів, яким
не дозволяють піти у се-
редану.

На саті народ лавить
в безпорядку, одні в капе-
люхах, другі без, одні на
других дивлять ся здиво-
вано мов би питаючи один
в одного, чого се вони
тут, та чого їх загнано
в отсю галю. За столом, на
естраді сидить Гладик. По
галі тимчасом шибє ся
безвпинно Луцик, що хви-
лини зупиняє ся коло ба-
тюшки Немоловського (ре-
дактор Свѣта) та філадель-
фійського православного
попа, хитро підморгуючи,
та облизуючи ся, немов
засдалегідь уже смакуючи
свою віску, що йому за вір-
ну послугу на могорич по-
ставлять царокнутославна
місія. Шум і крик скрізь.

Коли се вилазить на
естраду Луцик і давай кри-
чати. Пів про паньщину,
про Поляків в „краю“ далі
за кріпацтво, про кривди
Русинів та при кінці зая-
вив, що дуже тішить ся,
що народ зібрав ся на се
„віче“. Спосіб говореня Лу-
дика часто економсько-хло-
полацько-хрунівський і
своїм духом і способом
був би добрий тому сто літ
десь в найтемнішим за-
кутку, але не на вічу в А-
мериці. Шо друге голос си-
чаний, чисто гадючий; —
видно „ачіщенна“ переїла
йому зовсім горлянку. При-
кінчи Луцик іменував
предсідателем віча Яроша.

Через час цілої бесіди
Лудика народ його зовсім
не слухав, але гомонів і
кричав.

Коли Луцик іменував Я-

роша предсідателем, то за-
сам було яких 60 — а біль-
шість, звиж 200 запроте-
стувала проти нього. Од-
нак на се ніхто не звер-
нув уваги, позаяк президія
віча, се самі хруні і моска-
лі. Секретаря не вибирав
ніхто — Гладик сам себе
в брав, сів за стіл та уда-
вав, що він письменний.

Ярош вийшов та почав
щось говорити. Однак що
він сказав слово, то весь
народ закричав „неправда!
брехня!“ та не дав йому
говорити. Зняв ся страш-
ний галас і крик. Встає
Гладик та давай верещати.
що мов нарід, коли прий-
шов на віче, то мусить
слухати, що хто буде го-
ворити, але його зігнали.

Валіз знова Луцик. З
його появою на естраді
зняв ся страшний крик:
„Геть кацапе!... Долой ка-
цапа!... Для злодїїв нема
тут місця!... Зрадник!...
Хруні!.. Злодїї!.. На Кам-
чатку в кацапами!..“

Луцик бачучи, що не
переливки почав з иньшої
бочки. Почав ласити ся до
народа, неначе та ссбака,
що бачить бук в руках
хазяїна і давай гнути уся-
кі байки і передпотоцві
небалиці, що то нима при-
сипляють малих дїтей, та
видко хотїв за всяку ціну
помирити ся на естраді.
Дивлячи ся на нього в сю
хвилю, мало ся вражїне,
що бачить ся в цирку
блззна, що то його зви-
чайно називають der dum-
me August. Трохи втишило
ся, бо звичайно, народ се
зацікавило, що на вічу
надпрограмово став пока-
зувати блазеньські штуки
„найбільший русеский лі-
тератр“ і сю хвилю вико-
ристав Луцик та далі бре-
хати на „українського би-
скупа“. Зняв ся страшний
крик: „Проч з Луциком!...
Брехня!.. Ганьба кацапам!..
і т. д.

Бачучи свойого отрока в
„большой опасності“ вір-
вав ся з місця під Немо-
ловський, прїбїг до прези-
дії та давай радити, щоб
вони застосували найгар-
нійші культурні средства
росийського уряду — кнут.
Зняв ся галас, люди кри-
чать: що тут має чорносо-
тенець?.. Проч з редак-
тором Свѣта!... В тїй хвилі
вийшов на галю якийсь чо-
ловік. Видко з твари, що
він не належав до породи
хрунів, бо сї сейчас кинули
ся до нього і давай його
викидати з галі. Нарід у-
няв ся за ним, кажучи, що
коли віче публичне, то на
ньому вільно бути кождо-
му. Галас, крик, стукіт,
крїсла трїщать. Здасть, хви-
лина еще, а крісла поле-
тять в сторону чесної пре-
зидії, мимо того, що Лу-
цик блазеньствами все ще
старає ся розсмішувати
нарід. Чисте пекло. Гладик
хоче говорити, але засипа-
ний належними йому при-
домками спускає уха і хо-
ває ся. Хтось кричить:
„Хруні всі на ліво — у-
країнці праворуч!...“ Але
розарений народ не звер-

тає на се уваги і завзято
жадає дальше, щоб чорно-
сотенці, як Гладик, Луцик,
Немоловський, Ярош і т. д.
нішли собі до ч... а галі.
В сїй хвилині входить від
дїл поліції в палками і чу-
ти слова: геравт!...

Кацапських аранжерів ві-
ча, що позаду відтагали ся,
поліція чемно палками по-
просила виносити ся.

На улиці, коли кацапи
появили ся, філадельфій-
ські Русини, що там там-
часом зібрани ся привита-
ли їх свистом і котачою
музикою та окликами: гань-
ба!... Гладик, Луцик, Не-
моловський та усі царо-
славні попи перед розаре-
ним народом сховали ся
там, де цар пішки хо-
дить, та зовсім не пска-
зували ся. Можливо, що
лучила ся їм також і яка
друга менче пригнана при-
года, бо звичайно, в стра-
ху, чоловік за нічо не
може ручити — але се вже
редакційна тайна „Прав-
ди“. „Свѣта“ та „Посту-
па“.. Вісьмох найтипіві-
ших і найбільше расових
хрунів на памятку з віча
позичила собі філадель-
фійська поліція. Правдо-
подібно засушать їх для
якого музею, як цікаві
окази людий, що можуть
жити без крихти мозгу у
голові.

І так: самі хруні скли-
кали віче, самі його розі-
гнали та в додатку ще і
самі попали ся до джелю.

Се звичайний кінець у-
сяким кириничкам, усякій
підлій роботі, бо хто під-
квямки копає, сам у них
попадає. А з другого боку
філадельфійське віче се
відрадий доказ, що наш
народ починає поводити при-
ходити до голови по ро-
зум, починає пізнавати
вовків в овечій шкурі та
отрясати ся від тої банди
платних посіпаків, що для
власної користи готові про-
дати шкуру рідного батька,
готові рідного брата за-
вести у пропасть, щоб лиш
свій карман набити дола-
рами. Філадельфійське ві-
че показало, що свѣтло
починає брати верх над
агентами темряви, підлоти
і зради. І нехай філадель-
фійці стануть приміром
другим, а в недовзі по
„Правдах“ „Поступах“
„Свѣтах“ та усяких чор-
них духах в рясах і без не-
стане і сїду на тутешній
землі.

Тому за приміром філя-
дельфійців: Горнім болото
з хати!...

Читайте і судїть.

Сими днями в 25-ім числі
„Ам. Русского Вістника“
опять появилась ся депісь
про діла Преосв. Еписко-
па так в Whiting, Ind як і
в Шікаго Ілл.

Перечитавши сю допись
кождий знающий хоч в час-
ти тамошні відносини, му-
сить заявити, що все там
побабране се безличне ци-
ганство і безвєстидна лож.
„Чесний“ дописуватель
поміж иньшим пише, що

він в Прессв. через спра-
ви угорускої „сраведли-
вої організації, через Сое-
диненіє“ до „великої великої
баламути припов“, так, що
в наслідок того навіть му-
сїв опустити сфіє.

До якого стєпени треба
стратити честь, щоб відва-
жити ся в подібних без-
личних брєхнях виїхати
в часописи, то се перехо-
дить уже усяке понятє.
Однак ми днесь постараємо
ся сего павка сфтографува-
ти пару словами, аби свѣт
дїзнав ся що се за причи-
на его писаня.

Справа є така. Уже від
двох літ маємо безперес-
танны непорозуміння в був-
шим нашм священиком
Іоанном Парскутом. Зали-
таєтє в якої причини. Отже
слухайте: Ми від 5 х, сло-
вамо пєтьох літ не маємо
віких церковних рахунків,
то є за цілий час, коли він
разом з своїми прихвостня-
ми були за касєрів. А до-
гадвали ся они до сього,
що приміром, один з касіє-
рів в 1905 го року, а те-
перішній дописуватель до
„Ам. Русского Вістника“
украє в сїчни 1905 р. су-
му 197 дол. а за цілий рік
забрало в касі около 1500-
2000 дол.!

Отже сєй священик,
каже, що о сїм нічо не знає,
бо його книги касові нічо
не обходять, хїба лишень
тоді, коли він є касієром.
Але ми бачимо, що і се,
що повинно його обходити,
се є книги метрикальні та-
кож его видко не обходять,
бо їх зовсім нема. Кажє,
що сего в Америці не по-
трібає (!?) Рівнож Тайца
сповіда для нього не іст-
нує, бо єї зломив! Чєс-
сполку ч. 262 сфалшував,
бо з суми 600 дол. зробив
690 дол. Чи еще вам треба
більше? І тому не дивни-
ця що одну з таких кві-
ток священиків „угро-
русских“ ми конче хотїли
ся позбути з поміж себе,
та відпекати ся бід. Але
відпекати ся бід не так
легко.

І хотя не хотя ми при-
вали до оборони від сво-
го патріота „гетьмана“,
батька анахїстов і ради-
калов, украинцов голову,
і заубїйцу угро-русского
народа „Епископа Орти-
ського. Рівнож просили о
пораду Преосв. Епископа
тутешної дієцєзї. До сього
последного ми три рази
писали, три рази телегра-
фували, однак не удостоїли
ся ніякої відповіди.

Секретар сполку Соед. ч.
333 при нагоді одної до-
писи пару словами згадає
і про се. І що діє ся. Із
тих пару слів появилє ся
цілісїнька газета під іме-
нем сего сполку і про що?...
Усе про Епископа, та самі
лайки і брєхні, яких сему
дописувательєв ані не сні-
ло ся писати.

На просьби всего наро-
да прибув до нас наш
Епископ і перевів слїдство,
наслідком чого о. Парску-
та мусїв забирати ся. Бі-
гав він вправді на корт,
однак там еще його ви-

бештали і викинули. Пі-
шов.

Народ скинув в очий
сліпоту в якій хотїв його
тримати угро-русский ор-
ган і прозрів. До сих пор
ми уважали Епископа за
щось найгірше, нелюдське,
словом за такого, яким
представляв його „А. Р.
Вѣстник“. Ми до сих пор
булиб дали ся порівати,
що се все, що сєй орган
писав, се сьвата правда,
бо ми, прості хлопцї, навіть
не сьміли і подумати, аби
учені люди вілважали ся
публично, в газеті цїгани-
ти, щоб сї проводирі, ко-
трі горляють, що все роб-
лять лишень для ідеї (?
Ред.), що они суть самі
найпідліїші киринички!

І ми прийняли студєно-
Владика, бо ми його зо-
всім не знали, але коли
ми його почувли, коли ми
переконали ся, що він є
дїйсним батьком і опіку-
ном народа, то уже з сло-
вами жалю з ним розста-
вали ся і почали шукати
за причиною, чому то наш
орган так проти нього ви-
стєпає.

І сейчас ми написали
допись до „Вѣстн.“ засла-
ли єю registered, але не
удостоїли ся ані одного
слова відповіди. А чому?
Бо ми писали про Влади-
ку, та в його зашитї.

Ми писали до „Вѣстн.“
яко урядники сполку Со-
единенія, але ми побачили,
що нас не уважає уряд,
Соедин. навіть за гідних
відповіди. Уже від 6 міся-
ців жадали ми підпори для
члена, Гр. Копца, який по-
причинї нещастя в фабри-
ці став вічним жебраком,
та який від довгого часу
сповняє всі свої сполк. на-
лежнєности незвичайно то-
чно. До днесь він не дістав
ні цєнта, мимо сього, що
главний председа, Угрии
обіцає се зробити на кон-
венції.

І ми побачили, як дбає
про нас головний уряд, та
наш орган. Ми пізнали, що
не они для нас, але ми
єсьмо для них.

Нам можна платити, але
за нашї гроші, які нам
правно належать ся, нам
не вільно упїмнути ся.
Коли вони для себе ухва-
лювали величєзні плати,
то ми ні словом не супро-
тивляли ся, бо ми знаємо,
що за працю належить ся
плата. Але так само і хо-
чемо, щоб се, що нам на-
лежить ся, ми також ді-
стали. Сєй бідак не годєв
від Соединенія вижебрати
своїх 200 дол. на рік, коли
такий Жаткович від сего
самого тов. може без жа-
дних заходів побирати 7160
дол. і то так: платня 2160
дол., а від кождого кален-
дара 25 цєт., то є від 20
тисяч калєндарів 5.000
дол.!... Не рахуємо тут ні-
яких адвєртайментів. Про
се мїгби дєщо сказати гол.
Уряд Соединенія! Ми од-
нак сєй дрібницї, що нам
правно належить ся, не
можемо добати ся. А чому?
Бо ми глупі і не бачимо,
що власне ті, що кричать,

що вони так за нами бо-
ряться, власне ті є
найбільшою ганьбою і за-
калою нашого народу!

Днес ми їх пізнали і
явно зазляємо, що ми
стали дітьми нашого Вла-
дики і ми благодаримо
Господа, що дозволив нам
его пізнати. Ми знаємо,
що перших апостолів, пер-
ших владик мучили, і то-
му не дивуємося, що і
„Віст.“ нашого також об-
винує болотом, що хотівби
его повбити, бо він
знає, що коли народ пі-
знає свого Владика, то
тоді теперішнім проводи-
рам стане тепло.

А тепер ще пару слів
про се, що сталося у нас
18-го червня с. р.

Ми, і наш теперішній
св'ященник просилисьмо
бувших кураторів дуже
гарно о адане рахунків,
завивалисьмо кільканай-
цять разів на мітинг, од-
нак все даром. І ми мусі-
ли піти на судову дорогу,
щоб дійти до ладу з на-
шими честними куратора-
ми (злочинцями)

Від одного корт уже виді-
став книги. За два роки
хибує тільки около 2000
дол!... Тепер рахують дру-
гих.

Оі наші бувші куратори
хотіли нас настрашити і
позбавили самих таких
людей, яких з иньших
споків повикидували, за-
ложили проти нас новий
сполок. Ми проти того за-
протестували.

Але щож. Тих 5 людей,
що се роблять, суть допи-
сувачами „А. Р. Вістни-
ка“, пишуть до нього
„превосходну“ брехню, то
і нічо їм не вдієш. Гол.
Уряд Соед. післав до нас
делегата, Іоана Дримака.
Ми думали, що він, яко
делегат гол. уряду вия-
снить нам і вислухає всі
наші жалоби, успокоїть
нас, вияснить, чому то ми
стали недостойними відпо-
віди гол. уряду, на якій
підставі може гол. уряд
ломити статуту Соед., по-
вість, чому і длячого не
хотять приймати в чле-
ни сих людей, яких ми
подали, яких хиба одино-
кою „лихою“ є се, що об-
стають за своїм Єпископом
і т. д....

Але він сего взего не
вробив. Скликав мітинг, на
який явилися спокіи чч.
74 і 333 Соед. На 2 год.
однак перед міт. делегат
гол. уряду пішов до сальо-
ну, де вже на нього ждали:
Гео Федорко Гіпман, Крон-
пах, словом Федорко and
Со. і там радили. Делегат
коло бари прочитав лист
славного гол. Уряду. При-
сутний там припадково
член катол. Єдноти Андр.
Япсевичек видаючи се посту-
поване, обурився тим, та
звернув ім увагу, що такі
справи залагоджують ся на
мітингу, а не коло бари.

Делегат по таким підго-
товленню прийшов на мі-
тинг. Коли почув, що лю-
ди фактами доказали без-
правства і насильства гол.
Уряду, заявив що се його

нічо не обходить, що він
вправді бачить, що слух-
ність є по стороні людей
але він може говорити лиш
про... новий сполок. Коли
від нього дальше зажадано,
аби він підписав протокол
мітингу, то і сего не хотів
вробити, бо на се не діваст
уповажнення від гол. уря-
ду!... Люди до краю огір-
чені і розярені сим нехто-
ванем, бачучи се нове
свинство і шкандал стали
його питати, хто властиво
має протокол підписати. На
се делегат відповів: „Я не
підпишу, бо бою ся голом.
Уряду. Як би я підписав,
то мене головний уряд
знищить!...“

Ми не годні сказати, що
всю хвилию в наших ду-
шках діяло ся, коли ми по-
бачили, що гол. уряд
уважає нас за якихсь ба-
ранів, що сей урядник,
який від нас зависить, яко-
го ми платимо, сьміє нас
публічно по лицю бити.
На наші всі інтерпеляції і
заяви він мав лиш одну
відповідь: „Ви не бреште,
бо я вашої брехні не бою
ся!“

Ми мали на стільки по-
чуття гідності, що не спля-
мисльсьмо своїх рук, вики-
даючи за двері такого по-
сіпаку.

Се є також один з тих,
що нас „боронить“!..

При кінці прикладно за-
являємо, що тут наш Єпи-
скоп ві одним словом не
відізвався ся проти Соедин.
ані проти Угрина, або Жат-
ковича. Се все, що пописа-
но в ч. 25 „А. Р. Вістн.“
се підла лаж і безхарактер-
не циганство! Ми се ствер-
джуємо своїми підписами.
Єпископ навіть і не потре-
бує проти них говорити —
проти них говорять їх
власні діла. І не Єпископ,
але їх діла знищать Соеди-
нення...

Whiting, Ind. Jul. 30 1908.

Стефан Семчак
пр. спол. ч. 74 з Соед.
Мих. Волчко
секр. спол. ч. 74 з Соед.
(печать).

Фр. Клапак
пред. спол. ч. 333 з Соед.
Вас. Сорока
секр. спол. ч. 333 з Соед.
(печать).

Над пропастию!

Під таким заголовком
появила ся в 29-ім числі
„Правди“ і то на самім
переді стаття в котрій Лу-
дик хоче показати русько-
му народови пропасть в я-
кій він має найти свою
кінчину. Наговоривши сво-
ім способом цілу копицю
дурниць, неспазавши нічо-
го путнього, закінчив свою
мудрість заявом до борби
з ворогом „русского народа“.
Щоби одінити вартість то-
го, що пише Лудик, муси-
мо застановити ся, над мо-
ральною вартістю самого
автора. Хто-ж єсть сей
Лудик? Бойсак, що не
хотів учить ся в школах,
і мусів подати ся на „па-
на“. Пановане своє зачав
тим, що став писаркувати
у одного жидівського адво-
ката; писанина надолга,

тож приїхав до Америки
я надії, що в Америці так
як в галицькій селі стане
людий дурити, та за рік
два зробить гріп; ну а
потім; або дальше буде
провадити, своє підле ре-
месло, або драпне нахаза-
вши ся доларів. Тимчасом
інакше стало ся, як гадало
ся і наш слабий руский
патріот-діятель чомусь не
злюбив собі Америки і вже
в осени їде до „Галиції“;
аначить ся фантастичні
паяни недоученого руско-
го літерата від „Правди“
не дописали, а надії на
розбогачене ся завели. Що
Лудик єсть не довереним
півголовком, на те я Вам
покажу, чесні читателі,
такої его власною рукою,
ним самим виписане у
Правді під пописом на-
головком свідство мораль-
ного убожества. Лудик
звиває руский народ до
борби з ворогом, бо... бо
грозить тому руському на-
родови погибель, бо рус-
кий народ стоїть вже над
пропастию!! А току про-
пастию єсть: „протестан-
тські секти“!... Перше го-
ворить Лудик у своїй ста-
ті за Преосвященног
єпископа Ортинського, по-
пиків українчиків наро-
довців, а дальше зліз на
протестантів!! Лудик нази-
ває всіх руских св'ящен-
ників враз з їх преосвя-
щенням Владикою ворогами
русского народа, без нія-
ких дальших пояснень, без
наведення фактів, от так со-
бі, мов той пес на подвіру
що то від часу до часу
гавкне, аби господар чув,
що він не даром їсть хліб.
Мовляв: добрий пес, бо
бреше. Хто не зрозуміє тої
неоспоримої правди, що се
мусять бути безлична брех-
ня, зі сторони Лудика
назвати кількадесят на-
родовців св'ященників і
єпископа зрадниками рус-
кого народа? Таж між ними
суть сини хлопські, суть
такі, що в борбі за права
русского народа в Галичи-
ні поносили кари — тер-
піли переслідоване, мали
політичні процеси — сло-
вом розпинали ся за права
русского народа. І такий
запорток, чи випорток Лу-
дик сьміє тих неустраши-
мих провідників руського
народа називати зрадника-
ми! Чи має Лудик хоть
троха совісти, чи є в него
всі в дома, чи не бракує
ему якої клецьки в голові?
Народови руському грозить
секта протестанцька ту в А-
мериці, каже Лудик. І він
має лице плакати над тим
бідним народом, котрого
загнав разом зі своїми кум-
панами у вовчу яму? І ему
не встид кричати: лапайте
злочинці!! коли він сам є тим
злочинцем руського народа!!
Хтож нарід збаламутив?
хтож его загнав в обійми
сектарства, як не Лудик
з такими запроданцями як
Угрин, Жаткович, Борух,
Шмайда, Зайда та всяке
шумовине руської суспіль-
ности! Таж Ви робите мі-
тинги, організуєте коміте-
ти, агітуєте письмом і сло-

вом між народом. А против
кого і в якій цілі?! Ваши-
ми ворогами суть: Єли-
коп, той дамоклевий, стра-
шний меч, що має дикий
гидри московських запро-
данців, як Лудик, Жатко-
вич і другі підгати всяку
силу баламучена руського
народа! Вашим ворогом
єсть кождий, щирый Ру-
син, котрий не їде разом
з вашою чередою, з аме-
рикансько-російськими
чорнотенцями. У Вас кож-
дий неук, підлак, дерун,
ба і злодій, котрий не хоче
поклонити ся російському
мольохови. От чому то Ви,
безвистидні „Ліповане“ заяв-
каєте на наш щиро русько
народний рух ту в Аме-
риці і в Галичині.

Лудик плаче, проливає
крокодилярчі сльози із за-
того, що частина збаламу-
чених Русинів дала ся
загнати до протестанцької
к шари. Хтось би гадав,
що Лудик дійсно такий
щирый християнин і добрий
русский патріот. Але ми
скажемо: Господине Лу-
дик! кадіть тому, хто носе
не має! На село людий ду-
рити, а не ту в Америці!

Се і сліпий бачить, що
не тому плывуть Лудикові
сльози, що відпало декіль-
ка абаламучених від нашої
церкви! Ні! не тому Лу-
дик плаче, але тому, що
царославна церковь росій-
ська не збогатила ся тим
набутком. Він плаче, що
бодруківці вибрали не
царославе, а протестантизм!
От видите добрі люди, чо-
му то Лудик заходить ся
з плачу!! Якби то були
збаламучені Русини, взя-
ли собі полущка-батюш-
ку російського, викропле-
ного Платоном, е! тогди
не мав би був Лудик слів
похвали для ренегатів в ко-
ристь царослава!... Я ра-
джу Вам, дорогі братя Ру-
сини і Вам „твердим“ і
„мягким“ і „Угорським“ і
„гайдамакам“ читати Лу-
дикову Правду (розуміє ся
не платити за ню) але чи-
тати і думати над нею, а
дійдете певно до того са-
мого переконання що і Ваш
брат майнер. Дійдете до
розв'язки Лудикової загад-
ки; пізнаєте причину, чо-
му то Лудик уїдає на па-
пеза, єпископа, щирих
русских св'ященників на-
родовців, тамучих свідчих
людий з руського роду,
чому то в хвилях запомо-
рочена кричить, що русь-
кому народови грозить
пропасть, або иншими сло-
вами сказавши вичитає між
стрічками сі слова розпу-
ки: „Дивіть ся добрі лю-
ди, ми руські — значать
ся московські — запродан-
ці, стільки горла надерли,
стільки паперу, чорнила
напсували, стільки разів
для московської ідеї під
барою почували, працюю-
чи в сальонах над привер-
ненем уніятів до росій-
ської кошари, а они!! О!
горе! а они до шизми за-
дом обернули ся і пішли
в презбітеріани!... От ви-
дите, чому то Лудик плаче!
Так само заплаче Гладик

а і Жатковичови певно
стане фарисейська сльеза
в оці, та будьмо певні, що
причиною їх плачу буде:
Чому відпали уніяти не
до шизми а до секти
протестанцької.

Майнер.

Конкурс.

Головний уряд Р. Н. Со-
юза отсим росписує кон-
курс на написане сліду-
чих шкільних підручників
для американсько руських
шкіл:

1) Буквар,
2) Перша читанка,
3) Малий Катехизм.

Уелія: Підручники му-
сять бути писані фонетич-
ною правописею, прино-
рорю влені до тутешних обста-
вин і писані на лад відю-
відних англійських книжок.
Однак в них мусять бути
подані і короткі відомости
про нашу стару вітчизну
(істор. і геогр.). Підручник
піл числом 3) рівнож має
бути писаний фонет. пра-
вописею, має бути прак-
тичний і мусить дістати
апробату Преосв. Владика
С. С. Ортинського.

За найлучші праці двох
перших підручників (1) Бу-
квар і 2) Перша читанка)
визначає ся надгорода по
100 дол., а за 3) Малий Ка-
техизм 50 дол.

Реч-нець: до 1-го січня
1909 року.

Праці належить писати на
одній стороні 8 ки, четким
письмом і присилати невід-
писані, лиш зазначені мот-
том. Се саме мотто треба
написати на залученій з
працею, замкненій конверті,
в якій має містити ся імя
і назвиско та адреса авто-
ра. Праці належить приси-
лати, як рівнож і відноси-
ти до всякої банзмі ін-
формації і обясненія до Rev.
P. Poniatyszyn, 324 Wash-
ingt n Ave., El z beth, N.J.

Д. Капігула пр.
С. Ядловський секр. ф.
Т. Лабовський сьр. р.
А. Шаршонь кас.

**ДО ВІДОМОСТИ УСІМ ВП.
СЕКРЕТАРАМ МІСЦЕВИХ
ВІДДІЛІВ.**

Разом з розметом за с. м.
получать Вп. Секретарі
місцевих відділів циркуляр,
в якім мають виписати
точно імена і адреси усіх
тих членів свого відділу,
які хотілиб получати часо-
пис друковану латинською
азбукою. (Ухв. Х-ої Гомов.
Конв. Р. Н. Союза).

Виповнений циркуляр
належить як найскорше
(найпізнійше до 15-го с. м.)
прислати до редакції Сво-
боди. Звертає ся увагу, що
член Р. Н. Союза, який
заявлять, що хоче діставати
часопис друковану латин-
ськими буквами, не буде
діставав уже більше „Сво-
боди“ друкованої по русь-
ки.

Н126 Редакція.

**ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“
ОДИНОКУ ЩИРО-РУСКУ
ЧАСОПИСЬ.**

ОГОЛОШЕННЯ.

Отсим подаю до відомости всім
відділам „Сестрицтва Св. Ольги
в Америці“, що 7-го Вересня
(на Labor Day) сего року, від-
буде ся Конвенція тогож Се-
стрицтва в Нью Йорку в гали
перковій під ч. 332 E. 20th St.
Порядок Конвенції: Рано о год.
9-ій Служба Божа на інтенцію
Сестрицтва, а по службі Божій
парастас за померлі сестри.
Відтак по полудні зачне ся кон-
венція, котру отворить гол. пред-
сідатель о. Підгорецкий. Взиваю
всі делегатки, щоби явили ся в
той день на конвенцію на озна-
чений час. Так само запрашає ся
всі Нью-Йоркські сестри, котрі
належать до головного тіла
Сестрицтва, щоби того самого
дня в вечер о 7-ій годині зій-
шли ся до церковної галі, де
дальше буде продовжуватися кон-
венція, на котрій всі сестри
тогож сестрицтва можуть бути
присутні.

Стефан Калакука, секр.

ОГОЛОШЕННЯ.

**І.
НАПРАЛЬ ТИМКО
або
ЩО НАС ГУБИТЬ**

Народна мелодрама в 5-ох актах.
Дійствующі лица.

Танас Нагірний	П. Грошине
Гарфія, его жена	Ю. Кільчидка
Оля, їх дочка	А. Кільчидка-Вовченко
Тимко, капраль	К. Сташків
Василь, воєк	В. Прокопий
Прокій Горішний, війт	А. Лавента
Михай Штудерний, присаж	Т. Сейка
Балтазар Скоричкий, писар	Н. Яцишин
Гершко, арендар	Гр. Демид
Микита Джус	Т. Яцишин
Панько Кобрів	І. Ганяк
Михась Парубок	А. Діхтар
І. парубок	М. Станьчак
П.	Д. Гаєдайка
І. ділчина	Ю. Шмокайло-Кільчидка
П.	М. Костишак

**ІІ.
НА СТАРОСТИ ЛІТ**

Образ з життя народа в 1-ім акті.
Дійствующі лица:

Семен, старий господар	Ю. Березницький
Петро, старший син	І. Ганяк
Олеся, молодший его син	Д. Гаєдайка
Ганка, жінка Петра	М. Стефанович
Івась, син Петра і Ганки	Д. Завойський
Данило, сусід Петра	Т. Яцишин
Василь,	М. Станьчак

відіграють члени „Хору“ і чи-
тальні „Просвіти“ на 7-ій улиці
в гали „Просвіти“ в Питебурі,
На. дня 16-го Августа 1908 р.
Початок точно о 7-ій годині
вечером. Дохід на церков і на
читальню. Тикети: Перший ряд
50 цнт., 2-ий, 3-ий, 4-ий, 5-ий,
6-ий по 35 цнт., а решта всі
ряди по 25 цнт. Просимо о як
найчисленнійшу участь всіх Ру-
синів так Питебурських як і з
околиць.

За Комітет:
Ізидор Костюк, заст. пред.
Іван Ганяк, секр.
Гавриіл Федорчак, кас.

— Для хорого письменника
зложили дальші жертви отсі
Вп. ДД:

Оголошено в числі 32-ім 9430

Дня 1-го с. м. на весілю
у д. К. Климовського в
Миньє-Ракс, Па. за почи-
ном д. Е. Бодяка жертву-
вали слідуучі гості: Т.
Матлага 50 цнт., Ю. Кли-
мовський 35 цнт., по 25
цнт.: Е. Бодяк, Т. Хорошак
Д. Тилішак, М. Михали-
шин, Ю. Гошилик, Т. Рі-
дот, С. Войтович; 15 цнт.
І. Демай; по 10 цнт.: Т.
Сушинський, І. Секула,
Д. Салак, Д. Павелчак, І.
Книш, І. Салак, І. Рейда,
Н. Н. Разом 355

За починаю д. М. Бі-
лянського з Олифант, Па.
жертвували: Іван Свала
100 дол.; по 50 цнт.: М.
Білянський і Д. Хомиш;
по 25 цнт.: С. Сисак, М.
Южвак і М. Хомиш; 15
цнт.: Гавр. Тетерко. Разом 290

„Русько-Народ. Союз“
на підставі ухвали 10-ої
годовної конвенції в Фі-
ладельфії, Па. 200-00
Разом 36075

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Іх Преосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:

о. Михайло Балога,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Председатель:

Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-председателька:

Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-председатель:

Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:

Алексій Шаршонь,
624 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.

Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Ansonia, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:

о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:

о. П. Понятишин, 324 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:

Ант. Пурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:

К. Киряк, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:

Андрей Гела,
Box 76, Jersey City, N. J.

Посмертні вісти.

Стефурак Григорій, член Р. Н.
Союзу, від. 108 New York, N. Y.
помер 31. Липня б. р. Небіщик
походив з Галичини, міста Стані-
славів.

Бабіш Михайл, член Р. Н. Со-
юзу, від. 71, Franklin Furnace, N.
J. помер 23. Липня б. р. Небіщик
походив з Угорщини села Белла,
стол. Зеліна.

Олекса Миколай, син Нико-
лая і Юлії і член Молодечого
Союзу, від. 33., Northampton, Pa.
помер 2. Червня б. р.

Чепеляк Михайл, син Михайла
і Юстини, член Молодечого Со-
юзу від. 33. Northampton, Pa. по-
мер 4. Липня б. р.

Олекса Юлія, донька Нико-
лая і Юлії, членкиня Молодечо-
го Союзу, померла 22. Липня с. р.

Винярчик Анна, донька Мар-
тина і Марії, членкиня Молоде-
чого Союзу, померла 20. Липня
б. р.

Барвінчак Іван, член Р. Н. Со-
юзу від. 78. Minersville, Pa., по-
мер 20. Липня б. р. Небіщик по-
ходив з Галичини, села Яворник
пов. Сянік.

Пищевят Василь, член Р. Н.
Союзу від. 76. Newark, N. J. по-
мер 4. Липня б. р. Небіщик по-
ходив з Галичини села Чорна,
пов. Ліско.

Гостийа Фльорек, член Р. Н.
Союзу від. 33. Northampton, Pa.
помер 25. Липня б. р. Небіщик
походив з Галичини села Весела,
пов. Березів.

Плебан Іван, член Р. Н. Сою-
зу від. 46. Plymouth, Pa. помер
22. Липня б. р. Небіщик по-
ходив з Угорщини села Змразовець
стол. Земпл.

Вічна їм пам'ять!

Ч. 606 KBIT \$867.37
на вісімсот шістдесят доларів 37
центів, котрі Уряд Бр. і Іва-
н Турковський отримали як по-
смертну записку по Михайлі
Турковському з Гол. Каси Р. Н.
Союзу в Америці.
McKees Rocks, Pa. 30. July 1908.
Іван Турковський.

Свідки:
Юрій Копчак,
Сопко Салак.
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці. Від. 146.
Стефан Блажовський гр.
Іван Фал секр.

Ч. 609 KBIT \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Мих. Бережний отримав як по-
смертну записку по жоні Олені
з Гол. Каси Р. Н. Союзу в Амери-
ці.
Jersey City, N. J. July 22, 1908.
Михайл Бережний.

Свідки:
Юрій Бережний.
Гр. Підлипчак.
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці. Від. 4.
Н. Пупчик пр.
Гр. Підлипчак секр.

Рух

відділах Р. Н. Союзу.

CROSS FORK, PA., Бр. Усп.
Пр. Д. Марії відд. 88 повідомляє
всіх своїх членів, що річний мі-
тинг відбуде ся 23-го серпня
1908, на котрий кожний член має
явити ся. Неявивший ся член за-
платить \$1.00 кари. Вибір ново-
го уряду. Буде приймати ся
нових членів за половину вступ-
ного до брацтва, а до Союзу пі-
сля статутів.

Іван Федич, предс.

TRENTON, N. J., бр. сьв. Ів.
Хрест. від. 121 визнає всіх своїх
членів, щоб кожний безумовно
явив ся на мітинг дня 16-го с. м.
в парохіальній школі. На сім
митингу має установити ся рече-
нець річного мітингу, тому кож-
дий член має безумовно вирів-

нати всі свої належності. Нея-
вивший ся член заплатить \$1.00
кари. Початок міт. точно о год.
4-й по пол.

Ст. Вратель предс.,
Ів. Паславський секр.

HOLYOKE, MASS., бр. сьв.
Ів. Хрест. від. 52 повідомляє у-
сіх своїх членів, що місячний мі-
тинг відбуде ся 16-го серпня с.
р. точно о 2-й год. по пол. в га-
ли де звичайно. Важні справи
кожний член мусить явити ся;
неявивший ся член заплатить 50
цент. а урядник \$1.00 кари.

Мих. Беля пр.,
Гр. Янішевський секр

JERSEY CITY, N. J. Тов.
Мол. Клуб Пост. від. 70 на річ-
ний мітинг дня 3-го липня с.
р. вибрало слідуєчий уряд на
рік 1908/9: Лука Павелчак пр.,
Мих. Бережний кас., Дмитро Са-
ноцький секр. Адр.: Dm. Sanocky,
366 Hollyday St., Jersey City, N.
J. Дм. Саноцький секр.

MT. CARMEL, PA., бр. сьв.
П. і П. відд. 5 подає до прилюд-
ної відомості, що річний мітинг
відбуде ся 16-го серпня с. р. Спра-
вдане касове і вибір нового у-
ряду. Неявивши ся підпадають
карі після статутів.

А. Гараєсін, пр.
П. Валчко, кас.
Ів. Ялко, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукованя знакомих, оголо-
шення балів, представлених, ско-
ди і т. п. друкуєм в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

КОНКУРС.

Потрібний сейчас дякоучитель
в парохії СС. Кирила і Методія
при старій церкві в Olyphant,
Pa. — Платня \$35.00 місячно і
доходи. В міру заслуг дяко-учи-
теля для парохії, платня буде
підвищена до \$50.00 місячно.

Вимоги: 1) Докладне знане
нотного співу, так щоб міг у-
правляти хором на 4 голоси.

2) Голос чистий теноровий
3) Безумовна тверезість і мо-
ральне поведене.

Розуміє ся само собою, що кан-
дидат на сесю посаду мусить бу-
ти з пересвідчення політичного
Русино народовцем а не мо-
сквофілом.

Rev. P. S. Hryvnak,
Box 375, Olyphant, Pa. Lack. Co

ДЕ С

Gernardo Spangnilla, Італієць,
великого росту, лисий, орлиний
ніс, з великим черевом, жонатий.
Має перебувати в Брукліні, Н. І.
Хто подасть мені його адресу
дістане 50.00 дол. надгороди.

Peter Manko
616 Jugham Ave.,
West Seneca, N. Y.

ДЕ С

Іван Тишко з Кошлак, пов. Зба-
раж, Гал. Перебував десь в Нью
Йорку. Просить ся подати його
адресу:
Adam Osadzuk,
North Plain, Conn.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ

дівчини в віці від 18 до 24 літ, з
кількасот дол. готівки, безумов-
но письменної пошукує моло-
дець в віці 23 літ, власитель до-
му вартости 3000 д., та власт.
гросерні і бучерні. Голосити ся
з залученем фотографії до:
P. Demchuk, 3-4
1306 Jefferson Ave.,
Washington, Pa

НА ПРОДАЖ

дешево іконостас в цілком до-
брім стані, хороша різьбарська
робота, з красними на полотні
малюваними образами, 26 стіп
широкий а 18 високий.

Голоситись на адресу:

Rev. V. S. Hryvnak,
Box 375, Olyphant, Pa. Lack. Co.

ГЛЯДАЮ

Михайла Завіска, з Кролика пов.
Сянік, Гал. Має перебувати десь
в Пенсильвені коло твердого у-
гля. В дуже важній справі про-
сить ся дозволити до
Daniel Kuzniak
6 Greenwich Str., New York, NY.

ХТО

хоче довідувати ся, що діє ся в
старім краю, як борють ся Руси-
ни в Галичині о ліпшу долю, сей
нехай заперенує собі тиж-
невник „Свобода“, яка виходить
щодня четверга. „Свобода“ є ілю-
стрована часопись і коштує в
Північній Америці на цілий рік
1 долар. Гроші найліпше слати в
рекомендованім листі під такою
адресою:
Administration „Swoboda“, Lem-
berg, Galizien, Rynok № 10.

— Подас ся до загальної відомо-
сті, що Славянське Еміграційне
Товариство (Slavonic Immigrant
Society) перенесло свій о-
фіс з 35 Broadway на 9 Old Slip,
зараз коло станції елевайтру на
Ганновер Сквер.

ПОМІЧ НАТУРИ.

Є дуже багато таких недуг, як-
і зовсім не вимагають ліків. Вже
сама натура їх лічить. Во властив-
во взявши натура є завжди го-
ловним товчком, а лікар є лиш
допомогає, щоб приспішити ви-
здоровлені і усунути болі або
присилувати органи до послуху
натурі. В болючих і нищачих
недугах органів травлення хорий
безумовно не сьміє зволікати з
дня на день. Він конечно мусить
мати добрі ліки і чим скорше їх
дістане, тим ліпше для нього.
Найліпшим ліком, яке він може
найти се Трінера Еліксир Гіркого
Вина. Він скріплює усі органи
належачі до системи травлення.
Механізм людського тіла вертає
до первісної точности діляна а
натура уже дальше сама утримує
його в сім стані. Як тишень Ваш
апетит перестане бути такий як
звичайно, або коли лишень спо-
стережете, що не все у Вас в по-
рядку, то се знак, що сейчас му-
сите прийти натурі в поміч через
закликане Трінера Америкачско-
го Еліксир Гіркого Вина, а на-
гура зробить уже дальше сама.
Через сей дік приверне ся Вам
чиста, здорова кров, сильні нер-
ви і точне травлене. По всіх
другсторак.

Jos. Triner

616—622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Перший польський єпи- скоп для Америки і его принятє.

Недавно тому довели
американські польські часо-
писи, що американські
Поляки дістали свого єпи-
скопа. Є ним бувший парох
міста Чикаго, сьвящ. Парло
Роде. В четвер 29-го с. м.
відбулось так в місті Чи-
каго торжество рукополо-
жене в чин архиєрея (кон-
секрація).

Як сьвяткували Поляки
се торжество, описує поль-
ска часопись „Dziennik
Chicagowski“ в дня 30 го
липня с. р. Наведу в пе-
рекладі сі слова, пропуска-
ючи менше замітні місця:
„Польонія, не лиш в Чи-
каго але ціла американська,
сьвяткувала вчера незви-
чайне сьвято: вчерашнього
дня відбулось рукоположене
в чин Єпископа о. Павла
Роде, нашого земляка, пер-
шого Єпископа в Сполуче-
них Державах північної
Америки.

З усіх закутин сего краю,
в усіх станів, міст більших
і менших, містечок і сіл,
вїїхались земляки духовні
та сьвітські, щоб взяти участь
в сім незвичайно дорогім
сердям польським торжестві,
а так вчерашній день від
ранка до пізнього вечера
став одною величною, мо-
гучною, імпозантною маві-
фестацією. День був погід-
ний і гарячий. Від раного
ранка, бо уже від 7 сі год.
рано, почали збиратись
перед катедрою товпи на-
рода, а поліція удержувала
порядок.

По Преосьв. Єпископа
удали ся самоходами до
парафї сьв. Архангела
Михайла, де Преосьв. був
передше парохом. Перед
церквою стояли товпи па-
рохіянь, що зібрались витати
свого пароха, коли сей мав
удатись до катедри по єпи-
скопську мітру. Довго гор-
нулись его люди до него,
а він в усміхом радости
благословив усім, дакуючи
за радісні оклики, які
супроводжав голос дзвонів
церкви сьв. Михайла. Перед
9 год. прибули усі під ка-
тедру при ул. Superior.

Тут повитали номіната
вібрані уже єпископи, мі-
трати і сьвященники, які
прибрані в церковні ризи
рушили походом, проце-
сією до катедри. По пере-
ду ступав відділ кінної і
пішої поліції, дальше пред-
ставники військових поль-
ських товариств, за ними
міністранти єпископські, а
дальше непроглядні ряди
духовенства в старшими
духовниками і самим Номі-
натором. По 10 год. величе-
ний сей похід дійшов в
катедру, де знов зібрались
представники усіх польських
організацій і брацтв, преси,
товариств ружного рода та
товпи народу, якого не
могли помістити стіни сьвя-
тині. Решта заняла улицю
і площу перед катедрою.
Місця перед престолом
заняла старшина духовна,
а середину церкви впов-
нило духовенство так
польське як і чуже, чеське,
литовське, словацке, італій-
ське та французьке.

Обряд рукоположеня по-
чав ся о год. 10 30. Около
12 год. єпископ прибраний
в усі ризи перейшов через
церков благословлячи на-
рід, що в слезами в очах
слідив кожний його рух,
бо ж се прецінь благосло-
вив нарід перший его поль-
ський єпископ в Америці.
По сім трогаючим уділе-
ню першого єпископського
благословеня та по скінче-
ню усіх приписаних обра-
дів, двигнув ся величезний
похід в сім самим порядку
назад до парохіального дому
де відбув ся сільний обід
уладжений для гостей ста-
ранем місцевого духовен-
ства, коштував пару тисяч
доларів.

В гарно прибраній хору-
гвами салі засїла до обїду
майже тисячка самих ду-
ховників. По промовах,
около 4 ої год. а полудня,
почали учасники розходи-
тись, а новопоставлений

єпископ удав ся до South
Chicago. В вечірнім поході
урядженім спеціально в
честь номіната, виїзду улі-
 після дуже докладних об-
числень до 20 000 людей,
виключно членів різних
товариств. Ентузіазм був
величезний, прямо не до
описаня — радість, що
Поляки діждались першого
сво єпископа, не дасть
ся представити словами.

Около 10 год. вечером
почав ся бенкет, а при
столах в величезній салі
васїли крім згаданого ви-
ше духовенства товпи
сьвітських людей. Посипа-
лись численні промови ду-
ховенства і представників
товариств, а усі они обер-
тались около одної точки:
Нарід польський знає пова-
жати, цінити своїх пастирів,
узнає і розуміє працю і
добру волю свого борця.
Ми не будем обоятно ди-
витись на тебе, ми помо-
жем тобі тут на сім зато-
ченю. Іди сьміло до мети,
а на кожний поклик знай-
деш сейчас серця мільонів
польського народу, що разом
з тобою чують, і т. д. і т. д.
Дальше годї й описувати.
Може усе те аж до пере-
сади посунене, але одно,
що нао цікавити та заста-
новити повинно, то се, як
Поляки свого єпископа
приймають. І у нас ана-
логічний (подібний) слу-
чай. І ми дістали свого
Єпископа з усіма правами,
а не суфрагана (помічника
єпископа) як Поляки.

Чи ми его так витали,
чи мав наш єпископ з при-
ходом на американську зе-
млю одну приємну, веселу,
піднеслу хвилю? Думаю,
що ні! А чи сей єпископ
просив ся може до нас?
Противно, ми самі бідкали,
нарікали, добивались за-
творенем руського єпи-
скопства, а тепер? Чи ми
дали нашому Єпископу
нагоду розпочати якусь
працю, чи ми помогли єму
показати сьвітови, що і
Русини є тут і ми може-
муть сильні. Ні, ми пер-
шого ліпшого дурисьвіта
будем слухати, такого, що
десь фляшки положав або
недавно читати й писати
учив ся—не хочу подавати
поіменно — такого ми ви-
слушуємо і одсобрємо его
плани.

Удармо ся в груди та
скажм собі отверто, який
ми нарід? Культурний,
просьвічений, поступовий?
Ні, і ще раз ні! Таке по-
ступоване заведе нас в про-
пасть, ми згинем, пропадем
марно і слїду по нас не
стане. Берім примір з инь-
ших народів, учім ся від
других — та не злого, а
доброго. Станьмо згідно до
праці, допоможім одиницям
доброї волі, а й у нас
блисне промінь життя, надії
на лучшу будучність.

С в і й.

Артист-маляр з Галичини,
виконує всі роботи церковні, малює
церкви, образи, золотить і відновляє
іконостаси, олтарі, кивоти. І т. д. По-
ручає ся Веч. Духовенству і брацтвом
церковним. — З глибоким поважанем:
M. SNIATYNSKI 24-4
„SWOBODA“ 184 Hudson Str., New York.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одіножа ру-
хо народна організація в
Америці.

Приймає членів від 1

року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена кляси „А“

(діле посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена кляси „Б“

по доповідню посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа

члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа

члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00

до \$300.00.

В разі утрати. а) обох очей

літ або рук \$1000.00.

б) одної руки, ноги або ока

\$200.00.

Для отеці родини в шпиталі

кожесвітній. Союз платить що

року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до

Союзу, мусить внести так-
аж до брацтва, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів
Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
васи Р. Н. Союзу, посїлає
ся так: на money-order-ах
а чеках виписує ся імя
Sharshon, Shamokin,
а Дальше так записаний
money-order або чек не по-
дає ся до Голов. Касієра,
але брав в виказани до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,

Голов. Секретар.

3 Олифанту, Па.

У нас є невеличкий кнутопоклонний штюр, або цю рокирославна буцварня. Відколи кнутопоклоненіє з 30 фамілій згуртувало ся і побудовало сей вертеп, то від тоді ще аж до сього часу не мало воно змоги до чогось більшого прийти. Як було 30 фамілій, так і є тепер. Кождий розумний чоловік обходить сей вертеп, не наближуючись до нього, та відкрещуючись від нього мов від якої хвороби. Навіть самому Богози сей вертеп здаєть ся став противний і Бог кинув на нього громом і розбив сей розбійничий вертеп. Сестало ся не так давно, таки сього літа, вдарив грим в сей криво-славний царський штюр і розшматував хрест на нім, та й самий штюр розіхав ся. Сам Бог карає відступників від своєї прадіної сьв. віри, сам Бог карає кацапських перекинчиків!

До сього кацапського штюру належать наші доморослі москалі з під Горлиць. Ладу межи ними та згоди не має й ніколи не буде, бо за них і Бог забув. Зрадників своєї сьв. віри та свого народови Бог тяжко карає! Відколи вони стали кацапами, то вони все сварять ся й один другого хотів би вісти живцем. Де які з них уже хотять по вернутись до своєї старої церкви й прадіної віри — але „завельо грошей спендовали“ на будову царославної „бучерні“. Але їх совість мучить, бо вони занепастили, запродали москалям свою родину, свої малі діти. Але є надія, що в недовгій часі вони відоплюють російських шпигів разом з їхнім царославем до кнутодержця Миколи в матюшкур Рассаю. Не веде ся їм і на полах: той попадеть ся порядний піячико, той гроші уміє з кишень дергти, а той з горівкою йде в сю „бучерню“ відправляти Службу. У них і з „псаловчиками“ не досить добре стоїть діло. Правда було два дурні, в котрих один уже попо-шпигом центової вартості, а другий скоро теж ним буде. А оце тепер вони мають псаловчика, який і сьпів добре провадить й до дітий добре „какає“ та „чтокає“ але біда, що сей „псаловчик“ походить з України, яка в лапах кацапського кнутодержця Миколи. Себ то нічого, але він, ганебний „псаловчик“ дістав десь Шевченкові твори тай давай їх читати москалям з під Горлиць. Не досить Шевченкових творів, він ще дістав всіляких фонетичних книжок й читає, та ще й другим, себ-то москалям лемкам переказує, що ви читав в них. Нарешті по московська перестав „какати“, а уживає лишень українську бесіду. Зібрався кацапня горлицька на мітинг і давай звідуватись у „псаловчика“, чи він має фонетичні книги. А він ганебний „псаловчик“, каже

що „гей!“ Кацапня порішила вдатись до Єго Весокопреошпигівства а за лойера-адвоката сбрали поца Владиславського, звисну „казьонщину“, яка бала пастуками з „другою“ третю „казьонщину“ В.

От така то халепа трафилася Олифанським кнутопоклонникам і „справдешній“ москаль „псаловчик“ зробив ся Українцем! Має бути, що він і був українцем. Завели ся кацапи „висьвучючи“ українця на москаля. Українець українцем завше був і буде! Того ніколи не було й не буде, щоб чоловік совісний, сьвідомий продав ся і запродав свій рідний наріз в кацапську неволю.

Радуй ся царо-кнутославе! Тягни по більше до себе сьвідомих українців: з них ти завше будеш мати хосен, як з цапа молока. А Ви москалі з під Горлиць, ошукані Русини Українці, опам'ятайтесь поки ще рано! Возьміть взірець з сього „псаловчика“ й наплюйте на царославе, бо воно є від чорта, а чорт той се кнутодержець Микола Романов! Ви уже досить переконали ся як то московські „святії“ на Ч. Сапап бейбі шапі (монастирі.) Не було сьвятійшого від Ігумена Арсенія, але ви бачили як він виглядає з близька та ще побачите в недовзі більше скільки він лиха народови наробив разом з своїми комратами-шпигами.

Грицько Чалий.

Опановане воздуха.

З нагоди злетів баллона гр Цеппеліна європейські дневники переповнені статтями на тему опановання воздуха, причім Англіїці звертають головну увагу на ролю баллонів підчас війни. Англіїський майор Баден-Подвель, знайий аеронавт, оборонець Мафетінгу в Африці підчас війни з Бурами, по статній пробі лету з баллоном гр. Цеппеліна заявив, що англійське правительство повинно визначити більшу суму на будову воєнного баллона. Безпечність краю вимагає безусловно, щоб Англія вірвала са до діла, коли Німеччина стане будувати воздушну флоту, зложену з баллонів типу гр. Цеппеліна. Англіїські правodawці повинні вже з тим погодити ся, що баллон до воєнних цілей перестав бути фантазиею. В найближшій європейській війні баллони відіграють важну ролю і та держава може числяти на побіду, котра буде мати найшвидше і найліпшу узброєну воздушну флоту. Баллон Цеппеліна є знак, що Англія перестане бути островом і що наслідком того її волищезна воєнна флота не може бути одинокою охороною лінією. Туземні панцирники типу „Dreadnought“ не здержать від Англії воздушних кораблів, що мчать ся високо. Ті воздушні кружляки будуть могли незабаром брати з собою машинні гармати і ділати при їх помочи заціпну. — В тій справі отоголов віденський дневник „Zeit“ розмову свого кореспондента в Берліні з майором Гросом командантом німецького аероавіаційного баталіона. Майор говорив, що на разі баллони призначені до реконансової служби, а на будуче

аж до заціпної акції при помочи кидання каблів. Спеціально Фрицу при будові своїх моторових воздушних кораблів з горі тисли ли ся з ужитєм вибухових набоїв і навіть робили в сім напрямі проби під Туль, котрі понали успішно. Коли ходити о цілі великі розмірами — каже майор Грос — великі відділи військ, форти, панцирники, то їх поцілити буде дуже легко з воздушного корабля. Поцілити набоєм з воздуха поодинокі батареї, мож буде вже трудніше, хотай дуже можливе, що аеростат при помочи відповідного маневривана може над батареєю удержати ся недвижно якийсь час. Однак воздушний корабель не може поки що розпоряджати великою скількістю вибухового матеріалу: двигле найбільше 200 300 кілограмів, а се не вистарчає, щоб новочасний панцирник зробити нездбним до бою. Великі панцирні гранати, уживані до острілювання воєнних кораблів, містять в собі значну скількість вибухової матерії, але оден влучний вистріл не вистарчає до знищення більшого корабля. До того влучність вистрілу з баллона є менша, як зі суші або корабля. Впрочім кораблі будуть могли на будуче боронити ся перед вистрілами з горі більшою охороною покладу та уставленем на він гармат, що стріляють у всіх напрямках. Якесь почуване неспокою огортає спершу залогу з причини несприятеля, що мчить ся невидимо у воздуху, але се почуване скоро слабне на гадку, що той ворог знов не такий страшний. Майор Грос не вірить поки що, аби при помочи воздушної флоты можна зруйнувати цілу воєнну флоту. Теперішні моторові воздушні кораблі мають за малий промінь ділання, бо найбільше перебута дорога виносить ледви 350 кілометрів, а в додатку не панують вони цілковито над противними вітрами. Але навть і в разі цілковитої свободи рухів моторового баллона майор Грос уважає тверде не Баден-Подвель, що Англія перестане бути островом, пересадним. Тепер флотыла воздушних кораблів могла би лише атакувати бюкуючу воєнну ескадру. В кождім разі моторові баллони будуть на самперед випробовані в сухопутній війні. Дальше каже майор Грос що до військових цілей невістарчають баллони одного типу, але треба мати флотыла мішану. Пр до бою кріпосного треба малих баллонів, поворотних і рухливих, котрі є менше доступні для ворожих вистрілів. Величезний баллон Цеппеліна надасть ся до великих стратегічних задач, до їзди понад цілий край до служби розвідкової, що би пізнати ворожу мобілізацію і перешкаджати їй. Вкінці що до практичної вартості баллона гр. Цеппеліна заявив майор Грос, що треба ждати на дальші висліді проб.

Всячина.

Час то гроші. В пристаім в Ліверпулі стояв корабель готовий до виїзду. Якийсь молодий, елегантно убраний пан, очевидно з купецького стану, працював ся на помості з якоюсь дамою, котра мала тим кораблем відїздити. Він устиснув сі кілька разів і поцілував а відтак пішов чим скорше, щоб дати ся перевезти на беріг. На березі побачив він якогось мужчину, котрий видко немав що робити і розглядав ся, тому спитав его, чи не хотів би він собі заробити п'ять шілінів (1'50 дол.)

— Чому би ні! — відповів той живо.

— Видите онту даму на кораблі?

— Виджу, відповів робітник.

— То моя жінка, що їде до Нового Йорку. Она буде певно чекати, щоб я тут постояв та вимахував хусточкою, аж корабель відпливе так далеко, що вже нічого не буде видно. Може ні?

— Розуміє ся, що так!

— Але у мене нема на то часу бо я дуже занятий. Моя жінка трохи не довіджує і дятого то нічого не зашкодить, коли ви за мене будете вимахувати хусточкою. То велика біла хусточка з червоними берегами, котру она мізнає, що то моя.

— А як ваша жінка буде дивити ся через дальнобид?

— В таких случаях будете му сіли заслонити собі лице, так, щоб то здавало ся, що плачете.

— Але то буде два шіліни дорожше коштувати.

— Нічого не вадить — часто гроші. Лип уважайте добре. Можете їй післяти й кілька поцілув рукою. Скажім: по три пенси за штуку.

Глянувши на годинник, побіг купець чим скорше до міста. Єго заступник сповнів совісно прийнятий на себе обовязок а тоту роботу так ему сподобала ся, що він постановив собі стати фаховим пращальником.

В обороні індіанської мови. На конгресі, який відбув ся недавно в Кайленді (Огайо) в справі національної просвіти, відчитав Г. Президент реферат про індіанське питане. Він заявив, що поведене правительства з індіанцями просто варварське. Червоношкірі обовязані відпекувати ся мови своїх батьків, а той примус сприяє інтелектуальній розвитку і рівнасть ся убійству душі індіанського племені. Державні школи знищили питому індіанському племені штуку, народні перекази і казки, поезию та штуку. Результат „вихованя“ індіан американськом школою такий, що відобрано йому змогу розвивати вроджені прикмети, при котрих могли багато зробити.

Хосенність суніці. Англіїський тижневник „Lancet“ подає в однім з послідних зошитів довшу розвідку про суніцію. Переводсьм звертає увагу на ідіосинкразію, що виступає часто у дітий і старших людей, а котра проявляється висипкою по спожиттю хочби кількох агід. З другої сторони почути можна погляд, що суніці ділають дуже благотивно на органи травлення і шкірні недуги. І справді лікарські досвідки стверджують обі ті прикмети. Завдаки діланню першнів, які містять в собі сок суніці, зварений на твердо білок розпускаєть ся, коли підда ти його діланню того соку. Сирій сок інших овочів має також прикмети, що посиблюють травленню, і містять в собі творива, подібні до тих, які знаходять ся в суніці. Особи, засуджені на діету, що виключає споживане цукру, можуть сьміло їсти суніці, бо цукор, який в них містять ся, не ділає шкідливо. Не стверджено ще доси, чи суніці допомагають в подагрі, але відомо, що містять в собі багато аькалічних солей, очищують кров. Являють ся також знаменитим средством на шкорбут. Однак суніці мають не лише додатні прикмети; ділають також на організм від'ємно, бо коли не споживати, можуть ширити недуготворні заразки. Суніця ледше від інших овочів і агід може принаести недуготворні заразки, тому що росте при самій землі.

„ТЕРНОВИЙ ВІНОК“

літературно-артистичний альманах під редакцією Олексі Коваленка.

Видане російське, на пишній папері, в сталью моделі, з картинками, малюнками і вінетками. Видане оригінально, стилізоване, друковане в 7 фарб. В „Терновому Віноку“ беруть участь: літератори: В. Алемко, Х. Алчевська, П. Багацький, Ю. Буляк, К. Василенко, В. Валентій, М. Верхованський, П. Гай, Г. Гансвер, Г. Григоренко, П. Драгань, І. Івас, П. Капельгородський, М. Капіп, П. Кармалышкін, Н. Кабальчик, О. Коваленко, М. Кропивницький, Б. Лазаревський, М. і З. Левчик, І. Лапа, І. Лечко, О. Луцький, І. Огісько, П. Овасцький, Л. Пахарецький, В. Пачосцький, М. Полтава, Н. Романович, М. Славинський, А. Слобожанський, М. Старичкий (посмертний вірш), В. Стефанчик, Г. Супруненко, Г. Сьомогончій, А. Тарноградський, С. Твердохлєб, Ю. Тищенко, Л. Українка, В. Цибрицький, С. Черкасенко, М. Чернявський, Г. Чупринка, М. Шаповалів. — У „Терновому Віноку“ крім оригінальних творів, уміщені переклади: з Д. Айманка, Л. Андрєєва, Балльонта, Гете, Горького, Надсона, Роденізіяна, М. В. Стржежевського, Шалом Аша, — Художники: Сластень, Бурчак, Гіндаш, Дороненко, Дубина, Юрмий, Кононенко, Михайлів, Погрібник, Савал, Скарі, Шумейко. Майже всі твори і малюнки оригінальні і нові, ні в оригіналі, ні в репродукції не підлягають використанню. — Ціна 1 руб. 25 коп. в артистичній оригінальній оправі 2 руб.

Приймаєть ся передплата.

„Українська Муза“

поетична антологія під редакцією Олексі Коваленка.

в 12 випусках. Виходить кожного місяця. В антологію входять кращі твори всіх найвидатіших українських поетів, починаючи від найстарших керефів аж до наших днів, з України Російської, Галичини, Буковини і Америки; всього до 120 поетів. В кождім випуску будуть твори 10 поетів (більше, як по 100 поетів) нових і вже друкованих, а портретами, автобіографіями і біографіями поетів, заставками і вінетками. Збірник буде великого формату і матиме до 1200 ст. Ціна кожного окремого випуску 25 коп., а пересилкою 30 коп., а по передплаті 2 рублі за всі 12 випусків, а пересилкою 2 руб. 50 коп. Можна на виплат: 1 руб. зараз, 1 руб. через місяць і 50 коп. 1-шо лянця (юлі). Гроші посилають на адресу: Київ, Іванівська улиця 75. Олексі Коваленка, або в „Українську Книгарню“, Безаківська 8, або в книгарню Л. Ідєвського, Хрещатик 29. За границю: 3 руб. 50 коп., а пересилкою: в Австрії 8 кор., в Америці 2 дол. Редактор-видавець О. Коваленко.

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА.

домова гра для розвивки

Ціна книжочки 15 цт.

СВОБОДА

184 Hudson Str., New York.

ДЛЯ УЖИВАЮЧИХ ТЮТЮН.

Помоніть нам розпространити наш тютюн поміж Вашими знакомими, а дамо Вам отсей фонограф даром.

Се не є жалія лялька, дурничка, яку часто дають другі заведення яко надгороду, противно, се є першої класи говорюча машина Ф. Н. Гріф в кождім вигляді.

В кождій час, коли бажаєте, можете мати безплатний концерт в своїй хаті і се не концерт одного інструменту або одного голосу, але концерт банди і оркестрової музики, сьпівів, які чудешно в старім краю, одним словом — все, що любите. Запитайте Вашого купця за „KING“ TALKING MACHINE, а він Вам скаже, що она коштує 15'00 дол.

Ми хочемо Вашої помочи в розпространенню нашого доброго виробу тютюну до цигаретів і факки. Ми пішлимо Вам кожного рода по троха: Австрійського, Боснійського, Герцоговинського, Турецкого і Російського вартості 6'00 дол. Ви можете леглоко розпродати его між вашими знакомими, позначив се найліпший тютюн в світі.

Тютюн, до якого всі вивели в Європі і який они люблять. По одержанню нашого тютюну запропонуєте его своїм знакомим, если знайдете его за відповідний. Дайте їм наше ім'я і адресу і сею дорогою поможемо розпространити нашу компанію. За сею поміч дамо Вам за даром „KING“ PHONOGRAPH. Се є правдоподібно тільки одна спосібність, яку коли можете мати, дістати першої класи говорючу машину без одного цента.

За тютюн рахуємо Вам 6'00 дол. Пришліть нштерд 50 цт. марками, а ми вишлемо Вам до найбільшого Вам експрес офісу тютюну і фонограф; з'єднайте все, ним завітуйте, а если знайдете все задовольняюще, завітуйте на експрес 5'00 дол., а тютюн і фонограф буде Вам.

Гроші звертає ся будь котрому надоволеному користувачу. — УВАГА. Ся оферта буде тільки так довго, доки не заавертайкуемо добре наш тютюн, заляго того радимо Вам не відтягати ся в ордерами, если хочете мати наш „даремний“ фонограф.

Адреса: EUROPEAN TOBACCO CO. 33 LEONARD STR. DEPT. 51. NEW YORK.

Н127 Руский Лікар
Doctor S. Robert Schultz
 39 East 7th Str. New York.
 Телефон 3645 Orchard.
 Лічить усія недуги діточі, мужескі і жіночі.
 Вилічене — сли можливе — гварантує ся.
 Лічить після найновіших систем електрикою, та посідає найліпші електричні машини.
 Досліджує промінів Рентгена. Nebulitzer — одинокое найуспішніше средство проти катару при помочи інгаляції.
DOCTOR SCHULTZ
 39 E. 7th Str., New York City,
 поміж 2 а 3 евеню.

Книжки

які можна дістати в окладі книжок „Свободи“:

Америка та пустельники і т. п.	15 ц.
Біблія велика	2 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся	15 ц.
В Старім і Новім краю	25 ц.
Грихи мільйонерів і т. п.	15 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці	10 ц.
Дещо про звір'ята	30 ц.
Дві левади і т. п.	15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога	15 ц.
Драгоманів	25 ц.
Емігрант	15 ц.
Жовнір	10 ц.
Журавлі	10 ц.
Житє Ісуса Христа	1.50 дол.
Житє зарібки, організації і т. п.	15 ц.
Земельне питан	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
Казки про Жидів	15 ц.
Історія Руси з образками	10 ц.
Капітал і праця	15 ц.
Книжка Рахункова	50 ц.
Казки про Жидів	15 ц.
Марія	10 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу	20 ц.
Навернений Грішник	20 ц.
Народний рух австро-угорських Русинів	15 ц.
Новий Завіт	2 дол.
Образки і загадки	10 ц.
Оповідання	15 ц.
Оповід. про заздрих богів	10 ц.
Про відступників від православія	10 ц.
Про нутро землі	25 ц.
Підземні скарби	25 ц.
Покуса	10 ц.
Псалтир	1 дол.
Релігійні вірвання старинних народів	20 ц.
Розмова Поляка з Русиним	10 ц.
Смерть	10 ц.
Стародавні казки та оповідання	15 ц.
Стелю люди	15 ц.
Страйк	20 ц.
Стріляй на смерть, робітничка драма	15 ц.
Товариска ворожка	15 ц.
Унія в Америці	20 ц.
Хто з чого живе	15 ц.
Які то є люди на землі, з 20 образками	50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати	15 ц.
Через кордон	15 ц.
Якої нам треба науки	5 ц.
Руско-англійський тлумач	60 ц.
Польско-англійський тлумач	60 ц.
Коляди	15 ц.

Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя	2.50 дол.
Хліб Душі	2.50 „
Druh Duszi	1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.)	.75 ц.
Молитвенник малий	1.50 дол.
Вісник	1.50 „
Зборник	2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні 10 ц.
Книжочки братські 10 ц.
Метрики хрещення 3 ц.
Метрики шлюбні 3 ц.
Метрики смерті 3 ц.
Помянник померлих душ 10 ц.

Пішіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York, N. Y.

German Savings & Deposit Bank

Капітал і Надвишка \$740,300.00
Депозити \$4,750,500.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагодує справи військові, а від вложених грошей платять 4 процент.

Банк сей затверджений говернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Напері листові з образами
25 штук 50 цят.; метрики всякого рода по 3 цят. за одну; книжки молитовні і святики по дешевій ціні — ціниники висилася на задане. Адресувати належить SVOBODA
184 Hudson Str., New York

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

256 акрів, дім 8 кімнат, стодала, стайні, сад, корнища коштує 2 600 дол.
176 акрів, дім 6 кімнат, сад, ліс і поле, ціна 1,000 дол.
61 акрів, дім 6 кімнат сад 7000 д.
42 акрів, стор, дім 9 кім., великий сад, стодала, стайні, ціна 3,300
46 акрів, дім 4 кімнат, стайні, стодала, сад 700.00 дол.
260 акрів, дім 5 кімнат, 300 овочевих дерев, ціна 3,200 дол.
93 акрів дім 9 кімнат, усі будинки 50 овочевих дерев 1,200 дол.
110 акрів, дім 4 кімнат, сад 1,300 дол.
50 „ 4 „ „ 700 дол.
106 і пів акрів, дім 6 кімнат, сад 700 д.
12 акрів, дім 4 кімнат, 40 овочевих дерев, ціна 800 дол. 28—35
Усі ті фарми лежать в стейті Вірджинія і мають поле, ліс і овочеві сади. Голосити ся о бльшій відомості до:
JOHN JELINEK
1116 Pine Way Braddock, Pa.

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.

Полагодує всі справи в Галичині. Процеса спадкові і гуртові. Відбері гроші від довжиків. Справи військові. Споряджує контракти, левенечі і всі інші документи. Перебравдує ітатувацій і всі вики гіпотечні. 2—3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, ILL. D. P. O. Box 372 WILKES-BARRE, PA.

35-50. Рубка спосіб-ності! Ми закупили за готівку цілий фабричний запас сирого дубового та дубового лісу. Ці години були продані на 15-20 дол., однак ми тепер продаємо їх по 8-10 дол. Мають на 20 літ тривати повільно зростаючі дерева. Годинами сирого дубового лісу, гіршавого на 20 літ і високозростаючі ціни камінями. Показують час як найдокладніше і тому сирого дубового лісу, які працюють прих. при Велітніцях. Таку годинку висилася за одержаням 350 дол. або послася через експрес на С. О. Д. 350 дол. і авіала експресу уповноважено кожного до виключної власності годинки. Огляньте її можна ще перед авіацією. ДАРОМ гарний повільно зростаючий годинник в брелюком до кожного годинки. Пишіть доклавний адрес: R. A. FRETHER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill. (41—44)

ВЕСЕЛА КНИЖОЧКА,
з богатими образами. Містить в собі гумористично-сатиричні етюди Чалого і етюди з творів С. Руданського. Се друге, збільшене об'ємом, видане. Хто хоче насміятись і забавити д. читавя других, нехай пришле 35 цят. на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08
Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої ополуд. В неділі від 10-ої год. рано до 12 полуд.
24 Elizabeth Street, Derby, Conn
Усі роботи ГАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

Junior Typewriter
Ціна \$15.00.

JUNIOR МАШИНА ДО ПИСАННЯ є машиною найновішого винаходу і друкує так скоро і гарно, немаче найліпші машини. Має універсальні клавіші, як сі машини, що коштують 100.00 дол. або і більше. Писати на ній можна 80 слів або і більше на хвилину. Ця машина не є в світ так довго тривати, як сі, повали зроблена є з невичайно твердої сталі. Величезна машина вносить 22x10 цалів. Папір мож уживати величини 8 і пів цалів. Має 84 букв і знаків — отже значно більше, як машина по 100.00 дол. або і дорожчі. Валець в буквами легко зміняє ся і в сей спосіб на сії машині можна друкувати ріжними мовами. Складає ся ова в 189 поодиноких частей і важить 3 і пів фунта. Вкладає ся в не-звичайно гарний, скріяний футерал, який можна носити або в руці або в кишені. Машина ся є незвичайно пожиточна і потрібна кождому чолові-кови — а ва таку ціну — то там, як даром.
Маємо на складі різном. множество інших, ріжного рода машинок до писанья і друкуванья почавши від 85 центів до кількохсот доларів. Хто при-шле нам свою точну адресу дістане даром гарний, ілюстрований ціник машин до писанья та інших товарів разом в брошуркою про електричність як сі уживати, а спеціально се при сії допом. лічати ся в ріжних неугаля. Товар посляє ся до всіх частей світа. Наших грошей новсім не жа-даємо в гори, але хто пришле нам 1.00 дол. або і більше, то ми сейчас ему вишлемо жаданий товар, а рештучі гроші можете доплатити, наколи жа-даний товар надійде експресом.
ATLAS TRADING ASSOCIATION, DEPT.
P. O. Box 722, Philadelphia, Pa. U. S. A.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли
Папері листові:
окрашені гарними вінетами і пор-третами наших руских геніїв — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницький. Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цят. за 25 штук. Адрес: „SVOBODA“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

РУСИНИ! Си хочете дістати до-бру і тану домобину і шоби похорон виносити Зас як най-шанше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.
Telephone Calls Office 52—2.
„ House 18—2.
А подякуєте і пізнаєте чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00. Надвишка нерозділені зиски \$93,000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк Скучки Кавіті.
Проводить загальний банковий бізнес. Видає міжнародні моти ордері, драфти і пересилає гро-ші до всіх частей світа Позичає гроші на реальності. Держати сего банку подвійся вкрайого дослідник 5 літ і виносить тежор \$500,000.00.
Гроші пересилає через фірму Nathan Nachod & Kuhn, New York, N. Y.

Стефан Рибець
має у себе найліпші напівки, цигари і пап'роси. Має також добре зарп'ячену гресорню.
— СПРОБУЙТЕ! —
Mahanoj Plane, Pa.

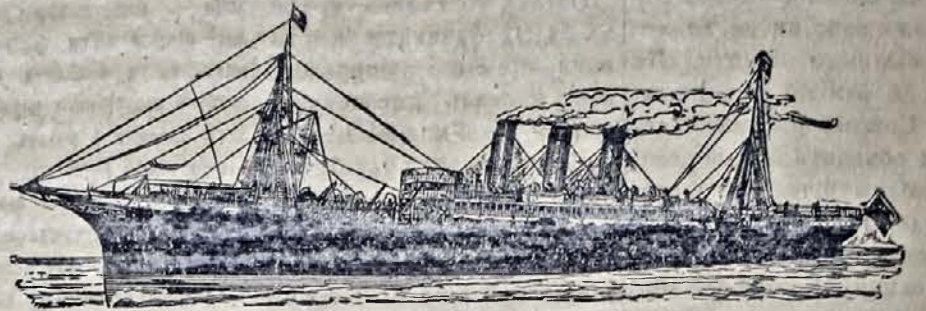
Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої полуд., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

UNION Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lascavala Ave.
SCRANTON, PA.
Найліпше місце, де можна купити шиф-карту до старого краю, як також пере-слати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по тій ціні.
Дасмо також позички на морг'я.

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІКАР.
Лічить всілякі хороби, жіночі, мужескі і діточі — совістно.
Вилічене, если можливе, гза-лантус.
Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 полудня,
від 7 до 9 вечер.
15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

Агенція Корабельна і Пересилка Греший

Зайнкорпорована в Стейті Ю Джерзі. Капітал 50,000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Ся Контора запагоджує слідуєчі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтанших і як найскорше.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повновласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроводжує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, коштує гроші і взагалі перепроводжує всілякі інші справи зі судами і старокравними властями при помочи звисних старо-кравних нотарів і адвокатів.
- 4) Подякує справи військові, як: увільнене від асентрунку, військової кон-тролі, увільнене від вправ і т. п.
- 5) Виробляє нашіпорти для ситизенів виїжджаючих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, невикпачення нейді і в других правних американських справах.
- 7) Міняє гроші — старокравні на американські і американські на краєві після бичу-чого курсу.

Крім сего Дирекція готова служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тий, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознайомлені з містом. Вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

З поважанем

Дирекція:

Г. Азядак предс.. А. Савка місто-предс.

К. Курчів кас., С. Яловський секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULIZ,
Контрактор і будівничий.
Всі роботи полагодує сей час і точно, як також подає ціни на всякого рода роботи. 36
АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шапки, відзнаки,
хоругви, уніформи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.
Капітал 100,000.00 дол.
Надвишка 120,000.00 дол.
Депозити визнає пів мільона долларів.

Се є NATIONAL BANK чар-терований Урядом Злучених Держав і під безпосередню кон-тролем тогож уряду.

Є єдинокий Банк в Шенан-доа, Па. що має свій власний будинок, в яким містять ся почта.

Вкладайте гроші до того Бан-ку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долларів проценту своїм коштумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на роші улиці Мейн і Лойд,
Shenandoah, Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПАРИТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ СПО-СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не болять, то иншого вже не боєсть здорове і буде пити. ПОЖИВНО.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШОКУ ХВА-ЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333, NIGHT CALL 4834.

TELEPHONE 2043 WORTH.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
302 BROADWAY, Suite 1306,
NEW YORK.